

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
Naše základní škola v Litni



Pode Zděmi 402
267 27 Liteň

Škola, která vede děti k zodpovědnosti

1. Identifikační údaje

Zřizovatel: *Naše základní škola, z. ú., (ředitelka ústavu Lenka Kotková DiS)*
Pode Zděmi 402, 267 27 Liteň
info@naseskola.eu

Ředitel školy: Mgr. Jan Jícha
Kontakt: jan.jicha@naseskola.eu
Web školy: www.naseskola.eu
Bankovní spojení: Fio Banka: 2600950375/2010
IČO: 048 26 043
IZO školy: 181 076 454
Koordinátor ŠVP: Jan Jícha

Tento upravený ŠVP nabývá platnosti k 1. 9. 2019.

Ředitel školy
Jan Jícha

Ředitelka ústavu
Lenka Kotková

2. Charakteristika školy

2.1 Velikost a úplnost školy

Naše základní škola vznikla jako projekt rodičů usilujících o co nejkvalitnější vzdělání nejen pro své děti, ale pro děti z okolních regionů. Jedná se o úplnou školu poskytující vzdělání všem ročníkům prvního a druhého stupně ZŠ. Lokalizace školy v Litni umožňuje dojíždět do Naší školy dětem z široké oblasti Berounska a Podbrdsko. Škola má aktuální kapacitu 100 žáků. Výuka probíhá ve skupinách věkově příbuzných dětí, konkrétně jsou skupiny rozděleny takto: 1.-3. třída, 1.- 5.- tzv. paralelní třída s vlastním ŠVP, 4.-5. třída, 6. třída, 7. třída, 8. třída, 9. třída. Pro potřeby projektového vyučování či předmětů, v nichž výrazně záleží na různé míře pokročilosti, se žáci mohou přerozdělovat do studijních skupin napříč ročníky a třídami. (V jedné třídě je maximálně 16 žáků.) Maximální a minimální množství žáků na třídu stanoví zřizovatel svým souhlasem vždy aktuálně pro každý školní rok.

2.2 Vybavení školy

V budově je 6 kmenových učeben, další 3 sdílené učebny, z nichž jednu využívá především školní družina, dále knihovna, školní jídelna s výdejnou, ředitelna, sborovna, oddělená konzultační místnost speciální pedagožky a 2 kabinety. Škola se nachází v areálu bývalého učiliště a ke svému provozu využívá také dvůr areálu s hřištěm. K potřebám tělesné výchovy využívá sokolovnu poskytnutou městysem Liteň.

Naše škola má čisté a upravené prostory, na jejichž úpravách a výzdobě se podílely nejen děti samotné, ale i jejich rodiče a část pedagogického sboru.

Naše škola poskytuje vzdělání též dětem se SVP, jejichž výuka probíhá v maximální možné míře integrovaně společně s kolektivem s ohledem na potřeby všech vzdělávaných.

Naše škola podporuje domácí vzdělávání na I. stupni, a to v míře kapacitně únosné.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří třídní průvodci a další specializovaní vyučující, mezi nimiž jsou jak zkušení, tak mladí kantoři. Ve škole pracuje školní metodik prevence, výchovný poradce a vedoucí školní družiny. Aktuálně není obsazena pozice speciálního pedagoga. Pro učitele používáme označení „průvodce“, které vyjadřuje náš ideál: pedagog je průvodcem žáka na jeho vlastní cestě k poznání, nikoli jednosměrným předavatelem vědomostí.

Pedagogové jsou motivováni k sebezvoji, udržování a zvyšování kvalifikace, zlepšování komunikačních dovedností, vedení komunitních a poradních kruhů.

Role průvodce

- Průvodce není nadřazeným žákovi. Je jeho partnerem, průvodcem, inspirátorem, koordinátorem jeho aktivit. Povzbuzuje ho k řešení úkolů, a to i takových, na které by si žák sám netroufal.

- Průvodce ukazuje žákům cestu, „nese pochodeň“, je jim příkladem. Do pedagogického sboru vybíráme jen takové lidi, u nichž jsme si jistí, že s ohledem na své osobní dispozice a životní zkušenosti jsou vyspělými osobnostmi s kladným vztahem k učení a dětem, dostatečně erudované, ale zároveň i otevřené novým trendům, přátelské a s jasnou vizí „svého“ učení.
- Pedagog pasivně nepřebírá osnovy, aby je pouze interpretoval, ale je jejich spoluvůrcem, aktivně vytváří program každé hodiny, nelpí na dogmatech, rád se nechává překvapovat.
- Průvodce nevnucuje žákům své znalosti a způsoby řešení problémů, nechává je nahlédnout i do slepých uliček, dbá však na to, aby proces poznávání vedl přes všechny okliky k cíli a aby žáci v důsledku hledání neztráceli motivaci.
- Průvodce se obecně řídí ŠVP a dbá na to, aby ke konci každého ročníku, ale zejména ke konci prvního a druhého stupně ZŠ žáci uměli a znali učivo nejméně v takovém rozsahu, jaký stanoví RVP.

2.4 Charakteristika žáků

Školu navštěvují žáci z okolí, především z regionu Berounska a okolí Řevnic. Mezi dětmi se nacházejí i děti se SVP.

Role žáka

- Žák v NŠ plní svou povinnou školní docházku. Proto je jeho povinností se účastnit vyučování každý den, docházet do něj včas a omlouvat absenci.
- Hlavním cílem každého dne prožitého v NŠ je radost z poznávání a možnost se odpoledne ohlédnout za proběhlým dnem a vyjmenovat několik pozitivních zážitků i konkrétních poznatků či dovedností, jimiž byl žák obohacen.
- Žák nechodí do školy sloužit průvodcům, plnit jejich příkazy, normy a plány. Školy ani pedagogů se nemusí bát, nestresují ho termíny a testy. Do školy se může těšit, na průvodce se obrací o podporu, buduje si s nimi vztah vzájemné úcty.
- K žákům se pedagogové a vedení školy chovají s respektem, který je vzájemný a zahrnuje také respekt k ostatním dětem. Nejde tudíž o naprostou volnost, která by v důsledku mohla být rušivá a rozkladná. Žák je veden k pochopení, že respekt znamená možnost kdykoli se vyslovit se svým přáním, komentovat průběh vyučování a navrhnout změny, ale nikoli právo chodit do školy podle vlastního uvážení, bez domluvy s průvodcem se vzdálit z učebny, narušovat výuku, chovat se sebestředně či hrubě. Svoboda jednotlivce končí tam, kde začíná svoboda druhého.
- Žák má právo demokratickým způsobem ovlivňovat chod školy.

2.5 Spolupráce s rodiči

Škola se profiluje jako vstřícná, klade důraz na komunitu, demokracii a budování osobní zodpovědnosti. Snaží se vycházet vstříc názorům rodičů a zajišťovat kvalitní zpětnou vazbu na průběh vzdělávání jejich dětí. Probíhá nadstandardní komunikace mezi průvodcem, rodičem a dítětem ku prospěchu všech zainteresovaných. Rodič je pravidelně informován o výsledcích svého dítěte ve škole formou osobního pohovoru, žákovského sebehodnocení („Kindex“) a slovního hodnocení v pololetí. Rodiče se též mohou zapojit do fungování školy

příspěním k jejímu materiálnímu zabezpečení nebo přiložením ruky k dílu v průběhu letních prázdnin, kdy probíhají stavební úpravy v areálu a budově školy. Informace o chodu školy v průběhu roku jsou rodičům sdělovány pomocí informačních emailů, administračního systému Edookit, FB profilu školy a školních internetových stránek. Několikrát do roka se koná Školní slavnost, kde se setkají rodiče, děti a pedagogický sbor, dochází k prezentaci vytvořených projektů a vzájemné zpětné vazbě.

Ve vhodném výročním termínu pořádáme větší setkání s rodiči stávajících i budoucích školáků.

Informovanost rodičů

- Hlavním způsobem interakce rodičů a školy jsou velké Školní slavnosti. Jejich součástí jsou někdy i třídní schůzky v učebnách.
- Aktuality, zprávy, fotografie z akcí, výzvy, oznámení a inzeráty jsou zveřejňované na FB profilu <https://www.facebook.com/naseskolaberoun/?fref=ts> a na webové stránce NŠ www.naseskola.eu, zejm. na titulní stránce v sekci Novinky. Každý třídní průvodce posílá rodičům svých žáků podle dohody a potřeby informační e-mail se shrnutím proběhlého období a s plány pro nejbližší budoucnost. Ředitel školy rozesílá podle potřeby informační e-mail rodičům všech žáků.
- Děti jsou průběžně slovně hodnoceny. Hodnocení probíhá odosobně jako popis skutečnosti, nikoliv hodnocení dítěte a jeho schopností nebo jeho osobnosti. Takové hodnocení je dodržováno v ústním i písemném projevu.
- Na konci pololetí dostávají děti vysvědčení se slovním hodnocením. Toto slovní hodnocení je v zákonem daných případech pro potřeby dalšího studia převedeno na známky.
- Každý rodič má právo si domluvit individuální konzultaci s kterýmkoli vyučujícím podle potřeby i mimo Slavnost. Každý třídní průvodce si může pro účely osobních konzultací s rodiči stanovit pravidelné konzultační hodiny.
- Každý rodič má individuální přístup do elektronického administračního systému Edookit, kde může vidět záznamy týkající se jeho dítěte. Touto cestou probíhá také omlouvání absencí.

3. Charakteristika ŠVP

3.1 Naše hodnoty

SVOBODA

V pojetí Naší školy vnímáme svobodu jako právo na vzdělání (pro dítě) a právo na vzdělávání (pro průvodce) jinak, než je tomu ve většinovém systému státního školství.

Svoboda pro nás znamená:

: Svobodu vyjadřovat vlastní názor, aniž by nás za něj někdo hodnotil, zařazoval a trestal

: Svobodu ptát se tehdy, když nás něco zajímá, a nebýt kárán za to, že mám zájem vědět a být součástí diskuse.

Svoboda ve smyslu pravomocí a kompetencí průvodce znamená stanovení toho, zda je konkrétní okamžik ve výuce potřebný pro všechny a tedy do jaké míry je potřeba se v daný okamžik věnovat probíranému tématu společně, kdy individuálně, nebo zdali je v daný okamžik možnost práce jiného charakteru, která žákovi poskytne možnost rozvíjet své specifické talenty.

Průvodce zároveň v maximální možné míře na základě svého nejlepšího svědomí využívá v koncepci jmenovaných výukových postupů a metod, ve kterých si postupně v průběhu práce pro NŠ upevňuje své znalosti.

Pokud žák odmítá spolupracovat (i v průvodcem doporučených případech), je po něm žádán důvod a alternativní návrh práce.

ŠVP stanovuje v souladu s RVP minimální výstupy, s kterými se žák v průběhu docházky seznámí, a kompetence, které si osvojí. Průvodce využívá svobody ve volbě konkrétních metod (skládankové učení, výklad, samostatná četba atd.), a postupů, které k tomuto osvojení vedou. Žák má svobodu vybírat si mezi různými způsoby uchopení probíraného tématu (metodicky různé materiály připravené průvodcem), říci si o další pomoc, navrhnout vlastní postup osvojování učiva nebo žádat o pomoc s rozvíjením vlastních individuálních návrhů.

PARTNERSTVÍ

Respekt a partnerství se v maximální možné míře promítají do všech vztahů, které v rámci školy vznikají. Průvodce a žák jsou partneři. Vzájemně si prokazují respekt, chovají se k sobě slušně, poslouchají se, vnímají se, zajímají se o svá přání a potřeby. Mohou spolu kultivovaně vést debatu na jakékoli téma, vzájemně si dávají zpětnou vazbu.

Ctíme tato pravidla:

: Důležitá rozhodnutí se vždy dělají dohodou

: Průvodce důsledně zajišťuje, aby byla dodržena dohodnutá pravidla

: Žák má vždy právo na jemu srozumitelné vysvětlení

ZODPOVĚDNOST

Rodiče jsou ze zákona zodpovědní za vzdělání svých dětí.

Průvodce je zodpovědný za proces vzdělávání žáka, připravuje podmínky, zajišťuje bezpečí a nabízí smysluplné metody a nástroje. Průvodce je zodpovědný za poskytování zpětné vazby rodičům i žákům.

Žák dostává postupně vyšší odpovědnost podle své aktuální zralosti - podílí se na chodu školy nebo třídy, je veden k samostatnosti, chápe důležitost dodržování dohod a zná důsledky jejich nedodržení.

Necháváme žáky dělat chyby a nést jejich důsledky i v situacích mimo učební proces.

MOTIVACE

Vnitřní motivace je pro nás vrcholným prostředkem i cílem. Vytváříme podmínky a prostředí pro vnitřní motivaci a snažíme se ji podporovat a rozvinout.

Rozvíjíme vnitřní motivaci, nabízíme dětem témata a postupy vyhovující jejich naturelu.

Hledáme cesty, jak propojit vnitřní motivaci dětí s obsahem učiva, které podle svého nejlepšího svědomí chceme žákům předat. Jsme rádi, když se to daří zábavnou, hravou,

nenásilnou formou. Máme mechanismus, jak objevujeme, co děti vnitřně motivuje, spolupracujeme v tomto směru i s rodiči.

Hledáme talenty dítěte. Průvodce používá různé metody a zkouší, kde má žák silné stránky. K udržení vnitřní motivace jsou nutné čtyři podmínky: smysluplnost, spolupráce, svobodná volba a bezpečí.

Vnitřní motivace neznamená za všech okolností čiré nadšení, ale také pochopení, proč je téma důležité.

Kde zatím chybí vnitřní motivace, využíváme i vnější motivaci (povzbuzení, dohoda s rodiči, hotová práce jako podmínka pro další postup nebo pro jiné výhody...).

DŮVĚRA

Bezpečí a důvěra jsou nezbytným předpokladem vzdělávání. Děti mají důvěru dospělých, průvodci mají důvěru dětí, rodičů i vedení.

Věříme, že každé dítě má své osobité talenty, pomáháme jim je hledat a rozvíjet. Věříme v to, že potřeba učit se je lidskému rodu vlastní a proces učení se začíná od narození a trvá do smrti. Věříme, že děti jsou schopné spoluvytvářet vzdělávací proces.

OTEVŘENOST

Škola reaguje na aktuální dění a tvoří ho nedílnou součástí výuky. Škola se aktivně podílí na dění v místní komunitě. Připravujeme děti na proměnlivý svět budoucnosti. Podporujeme propojování dětí různého věku jak ve výuce, tak mimo ni. Škola je otevřena inovacím ve vzdělávání a aktivně hledá inspirace.

FÉROVOST

Podporujeme princip fair play, tedy spravedlnost, čestnost, rovnost, pravdivost a otevřenost. Je základním stavebním kamenem naší komunity. Směřujeme k dobru, respektujeme práva druhého člověka a ctíme morální zákony.

3.2 Pedagogické principy

- a) Rozhodující je zájem dítěte. Zájem dítěte zjišťujeme průběžně různými způsoby (zejm. pozorováním, rozhovorem, při trojschůzkách, na základě pedagogické odbornosti...). Metoda výuky se pružně přizpůsobuje zájmu dítěte.
- b) Každé dítě je jedinečné – respektujeme individuální rozvoj a hledáme nejlepší možné řešení pro konkrétního žáka.
- c) Zóna nejbližšího rozvoje – úkol je výzvou, ale žák je stále schopen ho zvládnout.

Učíme skutečné věci, „učivo“ není abstraktum, není to penzum „látky“ k probrání – je to odraz reality, tak jak ji žáci znají. Nezačínáme systémem, ale poznáním jednotlivin. Žádné „učivo“ neexistuje samo o sobě, všechno je součástí provázané skutečnosti. Proto je výuka ve vysoké míře interdisciplinární, žák není za každou cenu tlačěn do škatule konkrétního předmětu a tím zbavován důvěry ve vztah školy a světa, naopak je veden k chápání věcí v souvislostech a školy jako mikrokosmu zrcadlícímu reálný svět. Nabyté poznatky se dále využívají, jejich aplikace pro řešení složitějších problémů z větší části nahrazuje zkoušení a testy. Nezkoumáme a nehodnotíme, co žáci od minula zapomněli, ale stálým rozšiřováním obzorů přirozeně podporujeme zapamatování starší látky.

Rámec RVP naplňujeme co nejživěji a nejživotněji. Učíme se praxí, učivo aplikujeme, pracujeme rukama a v terénu. Kde je to vhodné, využíváme Montessori nebo jiné pomůcky, sami si je vyrábíme, jindy se nevyhýbáme práci s učebnicí či pracovním sešitem. Pedagog má rozsáhlou autonomii ve vytváření náplně hodiny, a to vždy ve vazbě na to, co zajímá konkrétní žáky. Dbá vždy na to, aby se v dané látce nebo výukové oblasti předmět jejich zájmu propojil s novými poznatky, tak aby to žáky bavilo, ale zároveň neustrnuli na tom, co už umí z dřívějšíka.

Výuka na prvním stupni

- V první třídě ponecháváme tempo poznávání na žákovi. Sám dospěje k tomu, že chce psát, číst, počítat... Smíšená třída vede k tomu, že starší žáci motivují mladší a vedou je k přirozené potřebě učení. Výuka probíhá hravou, intuitivní formou, s hojným využitím připravených pomůcek
- Na začátku 1. stupně je prvořadým cílem vytvořit nástroje ke vzdělávání – tedy ČTENÍ A PSANÍ. Ve výuce jsou zařazovány uvolňovací cviky, grafomotorická cvičení a cvičení na zrakové a sluchové rozlišování. Podrobně k výuce čtení a psaní viz níže – Český jazyk.
- Výuka matematiky probíhá na základě metody prof. Hejného, s využitím jeho učebnic, pracovních sešitů a pomůcek. Podrobněji viz níže – Matematika.
- Každá třída má jednoho stálého průvodce, v odůvodněných případech vyučuje jednotlivé předměty více osob.

Výuka na druhém stupni

- Na rozhodnutí průvodce je, jestli bude využívat učebnice nebo vlastní materiály.
- Výuka probíhá v celých spojitých třídách nebo dělených či spojovaných studijních skupinách. Soubor probraného učiva pak vyučující definuje stručně v Edookitu (elektronické třídní knize), kde mohou i rodiče získat přehled o aktuálně probíraných tématech.
- Postupně zvyšujeme podíl projektového vyučování, přičemž starší děti jsou vedeny k tomu, aby v rámci řešení zadaných úkolů zapojovaly mladší děti, předávaly jim poznatky a současně se učily týmové práci, vedení, komunikaci a toleranci.
- Více než na prvním stupni jsou do výuky zapojeni externí odborníci, a to buď formou jednorázových přednášek, besed či vycházek, nebo delším angažmá při výuce konkrétního předmětu (fyzika, chemie, dějepis v jednodenních blocích průběžně po celý rok).
- Cizí jazyk (angličtina) se učí zčásti samostatně, zčásti jako součást Projektu. Druhý cizí jazyk (němčina) se učí samostatně od 7. třídy.

3.3 Profil absolventa

Absolvent Naší školy dostane takovou podporu, aby mohl pokračovat na dalším stupni vzdělávací soustavy dle své volby. Škola ho podpořila nebo mu pomohla rozvinout talent, který je pro jeho další směřování klíčový. Žákům nabízíme možnost otestovat se v běžně dostupných přijímacích testech na střední školy.

Usilujeme o toto:

: Žák opouštějící NŠ je samostatně myslící člověk, který je schopen zaujímat osobní stanovisko ke všemu, co se jej jakkoli dotýká.

: Diskutuje, žádá vysvětlení, nespokojí se s tvrzeními a pravdami zvnějšku.

: Umí si vytvořit bezpečný prostor a přátelské vazby, nevystavuje se rizikovým situacím v reálném ani virtuálním světě. Je ohleduplný, nápomocný, zdvořilý, zodpovědný.

: Vybírá si úkoly podle svých schopností, záleží mu na kvalitě jejich provedení, dokončuje je.

: Je si vědom svých kvalit a talentů a současně vnímá i kompetence a znalosti, ve kterých má prostor se zlepšit. Má zdravé sebevědomí.

Žák má bezproblémově osvojené základní dovednosti:

: Umí číst, rozumí textu, chápe jeho význam, smysl i podtext, rozezná propagaci a manipulaci.

: Umí psát, ovládá český pravopis, píše si poznámky, připraví reprezentativní tiskový výstup.

: Umí počítat, řešit geometrické, měrové, logické úlohy, chápe grafy, zlomky, úrokovou míru.

: Umí ovládat počítač na praktické úrovni.

: Ovládá anglický jazyk na praktické, komunikační úrovni, pracuje s informačními zdroji, píše souvislý text.

Kromě těchto fundamentálních dovedností žák podle svých zájmů rozvíjí své znalosti v dalších oborech, sám aktivně vyhledává informace a zdroje poučení, sdílí své znalosti, pracuje samostatně i v týmu. Umí si práci rozložit v čase. Je kreativní, vymýšlí vlastní řešení, oceňuje práci druhých, vyhledává praktický smysl a využití nabytých znalostí. V případě zájmu se cíleně připravuje na další studium a škola mu k tomu vytváří podmínky.

Absolvent nižšího stupně Naší školy má všeobecné znalosti a praktické dovednosti, které ho nelimitují, ale umožní mu pokračovat na druhém stupni. Osvojil si základní strategie učení, je schopen účinné a nenásilné komunikace i spolupráce a respektuje práci druhých. Je odpovědný za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku a schopnostem. Absolvent Naší školy je všeobecně vzdělán, jazykově vybaven, je schopen zpracovávat informace, měnit je ve znalosti a aplikovat je, využívá informační a komunikační technologie, pracuje samostatně i v týmu, respektuje odlišný názor a svůj názor umí vyjádřit a obhájit. Je sebevědomou lidskou bytostí, která je otevřená vůči světu i vůči sobě a orientuje se v multikulturním světě.

3.4 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- Počítáme s integrací jak dětí s poruchami učení, tak i mimořádně nadaných. NŠ je plnohodnotná škola, připravená vyjít vstříc i žákům se SVP. Náš styl výuky (věkově smíšené třídy, společné projekty, mimoškolní akce) nabízí nadstandardní možnosti zapojení i pro tyto žáky, využití jejich potenciálu a postupné stírání rozdílů kognitivního i sociálního rázu.
- V pedagogickém sboru máme asistenty pedagoga, podle potřeby upravujeme počet asistentů na základě dotačního programu MŠMT.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se SVP:

PLPP sestavuje třídní průvodce nebo průvodce konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů

kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s lehkým mentálním postižením (LMP) od třetího stupně podpory bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů dle RVP ZV pro 3., 5. a 9. ročník, ta bude na základě Doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště a metodická podpora na Metodickém portále RVP.CZ.

Pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání žáků se SVP

Při vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení a chování spolupracuje naše škola zejména s PPP Králův Dvůr-Počaply a SVP Dobřichovice. Pracovníci obou institucí poskytují konzultace podle potřeby. Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem a školním speciálním pedagogem v jedné osobě. Ten je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se SVP

Jako podpůrná opatření pro žáky se SVP jsou v NŠ využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

- a) **v oblasti metod výuky:** respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků, metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi, důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu, respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů;
- b) **v oblasti organizace výuky:** střídání forem a činností během výuky, využívání skupinové výuky, postupný přechod k systému kooperativní výuky, v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka.

Průběh a hodnocení IVP

Na konci školního roku se ke každému IVP přikládá list s hodnocením žáka. Srovnává cíle uvedené v IVP s reálným plněním a navrhuje další případné úpravy pro nové IVP. ŠVP, resp. osnovy speciální pedagogické péče jsou spoluutvářeny IVP jednotlivých žáků.

3.5 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadané a mimořádně nadané děti mohou pracovat svým vlastním tempem a získat více informací k danému tématu či pracovat rychleji při samotné práci s výukovým materiálem. Průvodce zároveň dbá, aby nedošlo u žáka pouze k jednostrannému zaměření a žák se seznamoval s celým vzdělávacím obsahem základní školy.

Průvodce může žákovi zadávat rozšiřující učivo, vhodně ho motivuje k práci navíc. Nadaný žák může také po dohodě a podle svého individuálního plánu navštěvovat výuku ve vyšších ročnících a být v probíraném učivu v předstihu, žák vyšších tříd I. stupně se může účastnit projektů na II. stupni. V rámci třídy ho může průvodce vést k vytvoření práce pro ostatní či k vedení skupiny a dává mu prostor pro hlubší a rozšiřující práci v předmětu, který odpovídá nadání žáka. Průvodce se také snaží o přirozené začlenění talentovaného žáka do třídního

kolektivu. Mimořádný talent s sebou také může nést výkyvy v chování žáka, které pedagogové na NŠ řeší citlivým, ale důsledným přístupem.

U mimořádně nadaných žáků je žádoucí maximální spolupráce rodičů, zejména by měli včas oznámit škole, že chtějí, aby žák přestoupil na víceleté nebo čtyřleté gymnázium. Tomuto směřování je následně přizpůsobena výuka v celém posledním ročníku.

PLPP a IVP žáků nadaných a mimořádně nadaných je vytvářeno podle pravidel analogických s IVP žáků se SVP.

3.6 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou součástí základního vzdělávání. Vytvářejí prostor pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka. Jsou realizována integrací do vzdělávacích předmětů, a to především do předmětu Projekt. Odráží se však i v dalších předmětech, které téma projektu a tudíž i průřezová témata reflektují. V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

1. Osobnostní a sociální výchova
2. Výchova demokratického občana
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
4. Multikulturní výchova
5. Environmentální výchova
6. Mediální výchova

3.6.1 Začlenění průřezových témat do vyučovacích předmětů 1.stupně

Č - český jazyk

A – anglický jazyk

M – matematika

P – projekt

UK – umění a kultura

TV – tělesná výchova

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Rozvoj schopností poznávání	Č, M, P	Č, M, P	Č, A, M, P	Č, A, M, P	Č, A, M, P
Sebepoznání a sebepojetí	Č, M, P, UK, TV	Č, M, P, UK, TV	Č, A, M, P, UK, TV	Č, A, M, P, UK, TV	Č, A, M, P, UK, TV
Seberegulace a sebeorganizace	Č, M, P, UK, TV	Č, M, P, UK, TV	Č, M, P, UK, TV	Č, M, P, UK, TV	Č, M, P, UK, TV,
Psychohygiena	UK, TV	UK, TV	UK, TV	UK, TV	UK, TV
Kreativita	Č, M, P, UK,	Č, M, P, UK,	Č, M, P, UK,	Č, M, P, UK,	Č, M, P, UK,

	TV	TV	TV	TV	TV
Poznávání lidí	Č, M, P, UK, TV	Č, M, P, UK, TV	Č, A, M, P, UK, TV	Č, A, M, P, UK, TV	Č, A, M, P, UK, TV
Mezilidské vztahy	Č, M, P, UK, TV	Č, M, P, UK, TV	Č, A, M, P, UK, TV	Č, A, M, P, UK, TV	Č, A, M, P, UK, TV
Komunikace	Č, M, P, UK, TV	Č, M, P, UK, TV	Č, A, M, P, UK, TV	Č, A, M, P, UK, TV	Č, A, M, P, UK, TV
Kooperace a kompetence	Č, M, P, UK, TV	Č, M, P, UK, TV	Č, A, M, P, UK, TV	Č, A, M, P, UK, TV	Č, A, M, P, UK, TV
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Č, M, P, UK, TV	Č, M, P, UK, TV	Č, A, M, P, UK, TV	Č, A, M, P, UK, TV	Č, A, M, P, UK, TV
Hodnoty, postoje, praktická etika	Č, M, P, UK, TV	Č, M, P, UK, TV	Č, A, M, P, UK, TV	Č, A, M, P, UK, TV	Č, A, M, P, UK, TV

Výchova demokratického občana (VDO)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Občanská společnost a škola	P	P	P	P	P
Občan, občanská společnost a stát	P	P	P		
Formy participace občanů v politickém životě			P	P	P
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování			P	P	P

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Evropa a svět nás zajímá	P	P	P	P	P
Objevujeme Evropu a svět	P	P	P	P	P
Jsme Evropané	P	P	P	P	P

Multikulturní výchova (Mkv)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
----	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Kulturní diference	P	P	A, P	A, P	A, P
Lidské vztahy	P	P	P	P	P
Etnický původ	P	P	P	P	P
Multikulturalita	P	P	A, P		
Princip sociálního smíru a solidarity			A, P	A, P	A, P

Environmentální výchova (EV)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Ekosystémy	P	P	P	P	P
Základní podmínky života	P	P	P	P	P
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	TV, P	TV, P	TV, P	TV, P	TV, P
Vztah člověka k prostředí	UK, P	UK, P	UK, P	UK, P	UK, P

Mediální výchova (MV)

TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	P	P	Č, P	Č, P	Č, P
Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality			Č, P	Č, P	Č, P
Stavba mediálních sdělení			Č, P	Č, P	Č, P
Vnímání autora mediálních sdělení			Č, P	Č, P	Č, P
Fungování a vliv médií ve společnosti			Č, P	Č, P	Č, P
Tvorba mediálního sdělení	Č, P	Č, P	Č, P	Č, P	Č, P
Práce v realizačním týmu	Č, P, UK	Č, P, UK	Č, P, UK	Č, P, UK	Č, P, UK

3.5.2 Začlenění průřezových témat do vyučovacích předmětů 2.stupně

Čj – český jazyk

J – cizí jazyky

Pr – projekt
 UK – umění a kultura
 Tv – tělesná výchova

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

TO	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Rozvoj schopností poznávání	Čj, Pr, UK	Čj, Pr, UK	Čj, Pr, UK	Čj, Pr, UK
Sebepoznání a sebepojetí	J, Pr, UK, Tv	J, Pr, UK, Tv	J, Pr, UK, Tv	J, Pr, UK, Tv
Seberegulace a sebeorganizace	Čj, J, Pr, Tv	Čj, J, Pr, Tv	Čj, J, Pr, Tv	Čj, J, Pr, Tv
Psychohygiena	UK, Tv	UK, Tv	UK, Tv	UK, Tv
Kreativita	Čj, J, Pr, UK	Čj, J, Pr, UK	Čj, J, Pr, UK	Čj, J, Pr, UK
Poznávání lidí	J, UK	J, UK	J, UK	J, UK
Mezilidské vztahy	Čj, J, Pr, Tv	Čj, J, Pr, Tv	Čj, J, Pr, Tv	Čj, J, Pr, Tv
Komunikace	Čj, J, Pr, UK	Čj, J, Pr, UK	Čj, J, Pr, UK	Čj, J, Pr, UK
Kooperace a kompetice	Čj, J, Pr, Tv	Čj, J, Pr, Tv	Čj, J, Pr, Tv	Čj, J, Pr, Tv
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Čj, J, Pr	Čj, J, Pr	Čj, J, Pr	Čj, J, Pr
Hodnoty, postoje, praktická etika	Čj, J, UK	Čj, J, UK	Čj, J, UK	Čj, J, UK

Výchova demokratického občana (VDO)

TO	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Občanská společnost a škola	Pr	Pr	Pr	Pr
Občan, občanská společnost a stát	Pr	Pr	Pr	Pr
Formy participace občanů v politickém životě	Pr	Pr	Pr	Pr
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Pr	Pr	Pr	Pr

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

TO	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Evropa a svět nás zajímá	Pr, J	Pr, J	Pr, J	Pr, J
Objevujeme Evropu a svět	Pr, J	Pr, J	Pr, J	Pr, J
Jsme Evropané	Pr, J	Pr, J	Pr, J	Pr, J

Multikulturní výchova (MkV)

TO	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kulturní diference	Pr, UK, J	Pr, UK, J	Pr, UK, J	Pr, UK, J
Lidské vztahy	Pr, J	Pr, J	Pr, J	Pr, J
Etnický původ	Pr, J	Pr, J	Pr, J	Pr, J
Multikulturalita	Pr, J	Pr, J	Pr, J	Pr, J
Princip sociálního smíru a solidarity	Pr, J	Pr, J	Pr, J	Pr, J

Environmentální výchova (EV)

TO	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Ekosystémy	Pr	Pr	Pr	Pr
Základní podmínky života	Pr	Pr	Pr	Pr
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Pr	Pr	Pr	Pr
Vztah člověka k prostředí	Pr	Pr	Pr	Pr

Mediální výchova (MV)

TO	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Čj	Čj	Čj	Čj
Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality	Čj	Čj	Čj	Čj
Stavba mediálních sdělení	Čj	Čj	Čj	Čj
Vnímání autora mediálních sdělení	Čj	Čj	Čj	Čj
Fungování a vliv médií ve společnosti	Čj	Čj	Čj, Pr	Čj, Pr
Tvorba mediálního sdělení	Čj	Čj	Čj	Čj
Práce v realizačním týmu	Čj, Pr, Vv	Čj, Pr, Vv	Čj, Pr, Vv	Čj, Pr, Vv

4. Učební plán

4.1 Tabulace učebního plánu pro 1. stupeň

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací předměty	1.ročník	2. ročník	3.ročník	4. ročník	5 ročník	DČ D
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	7	7	7	7 (1 v Pr)	7 (1 v Pr)	2
	Anglický jazyk	0	0	3	3 (1 v Pr)	3 (1 v Pr)	0
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	5 (1 v Pr)	5 (1 v Pr)	2
Umění a kultura	Umění a kultura	2	2	2	3 (1 v Pr)	3 (1 v Pr)	0
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	0
Informační a komunikační technologie	Projekt (Svět v souvislostech)						
Člověk a jeho svět							
Člověk a svět práce		7	7	6	5 (+4)	5 (+4)	12
CELKEM		22	22	24	25	25	16

Poznámky k učebnímu plánu:

Vyučovací předmět ČESKÝ JAZYK odpovídá vzdělávacímu obsahu oboru Český jazyk a literatura.

Vyučovací předmět ANGLICKÝ JAZYK odpovídá vzdělávacímu obsahu oboru Anglický jazyk. Vyučovací předmět MATEMATIKA odpovídá vzdělávacímu obsahu oboru Matematika a její aplikace.

Vyučovací předmět PROJEKT (v tabulce sloučená modrá pole) je tvořen vzdělávacím obsahem oborů Člověk a jeho svět, Informační a komunikační technologie, Anglický jazyk, Český jazyk, Matematika, Umění a kultura a Člověk a svět práce. Ve 3. třídě se Anglický jazyk realizuje ze 2/3 v samostatném předmětu (Aj) a z 1/3 v rámci Projektu (P).

Vyučovací předmět UMĚNÍ A KULTURA odpovídá vzdělávacímu obsahu oborů Hudební výchova a Výtvarná výchova a oblasti Umění a kultura.

Vyučovací předmět TĚLESNÁ VÝCHOVA je tvořen vzdělávacím obsahem oboru Tělesná výchova z oblasti Člověk a zdraví.

Celkový součet hodin na I. stupni je 118. Jde o součet počtu vyučovacích hodin za týden ve všech pěti ročnících dohromady. Využito je i 16 disponibilních hodin. V souladu se zaměřením školy jsou tyto hodiny věnovány zejména interdisciplinárnímu předmětu Projekt (12 hodin navíc oproti RVP), v rámci nějž probíhá největší část výuky, začlenění všech průřezových témat, osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj manuální zručnosti.

4.2 Tabulace učebního plánu pro 2. stupeň

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací předměty	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	DČD	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4	4	4	4	1	
	Cizí jazyk (Aj)	4	4	4	4	4	
	Další c. jazyk (Nj)	0	2	2	2	0	
Matematika a její aplikace		4	4	4	3	0	
Člověk a společnost	P R O J E K T	Dějepis	1	1	1	1	1
		Výchova k občanství	2	2	2	2	
Člověk a příroda		Fyzika	0	0	1	1	-1
		Chemie	0	0	1	1	
		Přírodopis	3	3	2	2	
Zeměpis		2	2	1	1		
Člověk a svět práce		Pracovní výchova	2	0	0	2	1
		Ročníková práce	2	2	2	2	8
Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	1	0	
Umění a kultura		4	4	4	2	4	
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	0	0	0	0	-2	
	Tělesná výchova	2	2	2	2		
Celkem		30	30	30	30	16	

Poznámky k učebnímu plánu:

Vyučovací předmět ČESKÝ JAZYK odpovídá vzdělávacímu obsahu oboru Český jazyk a literatura.

Vyučovací předmět ANGLICKÝ JAZYK odpovídá vzdělávacímu obsahu oboru Anglický jazyk.

Vyučovací předmět NĚMECKÝ JAZYK odpovídá vzdělávacímu obsahu oboru Německý jazyk.

Vyučovací předmět MATEMATIKA odpovídá vzdělávacímu obsahu oboru Matematika a její aplikace.

Vyučovací předmět PROJEKT je tvořen vzdělávacím obsahem oborů Člověk a společnost (Dějepis, Výchova k občanství), Člověk a příroda (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis),

Umění a kultura (Výtvarná výchova) a Informační a komunikační technologie. Obsahuje také interdisciplinární předmět Ročníková práce zaměřený na samostatnou práci, tvorbu a výzkum.

Vyučovací předmět UMĚNÍ A KULTURA odpovídá vzdělávacímu obsahu oborů Výtvarná výchova a Hudební výchova.

Vyučovací předmět TĚLESNÁ VÝCHOVA je tvořen vzdělávacím obsahem oboru Tělesná výchova z oblasti Člověk a zdraví.

Obsah předmětu Dějepis se realizuje formou půldenních či celodenních dějepisných projektů ve škole nebo mimo ni. Časová dotace je 4-8 hodin na 1 projekt.

Obsah předmětu Tělesná výchova se realizuje zčásti v rámci mimoškolních akcí, škol v přírodě, adaptačních výjezdů, výletů a sportovních kurzů. Časová dotace těchto kurzů nahrazuje i deficitní rozvrhové hodiny Tv a současně nabízí nadstandardní časové plnění vzdělávacího obsahu předmětu Tělesná výchova. Tyto akce jsou povinné a jejich obsah je součástí ŠVP.

Celkový součet hodin na II. stupni je 120. Jde o součet počtu vyučovacích hodin za týden ve všech čtyřech ročnících dohromady. Využito je 16 disponibilních hodin. Chybějící hodinová dotace vzdělávací oblasti Člověk a příroda (1 hodina) se realizuje v rámci předmětu Ročníková práce a formou samostatných projektů vč. mimoškolních akcí. Tyto akce jsou povinné a jejich obsah je součástí ŠVP.

5. Učební osnovy

5.1 Učební osnovy pro 1.st.

Charakteristika vyučovacích předmětů

5.1.1 Název vyučovacích předmětů: *Český jazyk a literatura*

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět je tvořen vzdělávacím obsahem oborů Český jazyk a literatura a příslušnými tematickými okruhy průřezových témat.

Časové vymezení

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
7	7	7	7	7

Způsob a organizace výuky

Čtení

Základem je podnětné prostředí - materiály: pomůcky (kartičky, písmenka ke skládání...), knihy (slabikář, malované čtení, beletrie, encyklopedie...), plakáty, cvičení na zvukové rozlišování. Tak se většina dětí naučí číst sama, pokud ne, přichází individuální podpora od průvodce, případně žádá o pomoc speciálního pedagoga. Rozhodujícím horizontem je konec první třídy. Primárně se vychází z genetické metody čtení, ale volba je vždy na žákovi. Kromě toho se v prvních třech ročnících trénuje čtení s porozuměním přiměřené věku (inspirace Koumák, Čtení s porozuměním Taktik, hry...), a dále tiché i hlasité čtení, včetně zařazování výrazného čtení, při němž průvodce dětem cíleně ukazuje, jak se čtou předložky s podstatnými jmény, čárky a tečky v souvětí, a modulaci různých druhů vět.

Čtenářský (kulturní) deník – děti jsou motivovány k jednoduchému zápisu knížek, návštěv divadel apod.

Psaní – cvičíme pohodlný úchop, zařazujeme uvolňovací cviky, vedeme k hygieně práce a používání náležitých psacích pomůcek.

Typ písma: primárně vázané, v odůvodněných případech comenia script po dohodě se spec. ped. a rodiči.

Materiály: písanka, cvičný sešit s linkami s oporou; od třetí třídy sešit na přepis, opis, diktát (vždy zasazený do kontextu výuky), vlastní text; Frekvence: nácvik formy psaní probíhá pravidelně několikrát týdně po kratších časových úsecích. Od třetí třídy se i kreativní projev překlápí podle možnosti žáka do vázaného písma, tak aby se ke konci třetí třídy stal z psaní běžný pracovní nástroj, využitelný pro práci v jiných oblastech.

Výstup: směřujeme k tomu aby na konci druhé třídy žák ovládal všechna vázací písmena i jejich spojování do slov, ve třetí třídě zvládlo přepsat, opsat text, napsat text dle diktátu a vlastní text přiměřeného rozsahu – nejlépe v kontextu výuky. Tyto výstupy jsou žádoucí, ale nikoli závazné, s ohledem na rozličné tempo zrání konkrétních dětí. Ze 3. do 4. třídy přichází žák, který umí číst, umí číst nahlas a částečně i výrazně, zvládá čtení s porozuměním přiměřené jeho věku. Je zvyklé pracovat kreativně – fabulovat příběhy, kreslit a psát komiksy atd. Je zvyklé používat vázané písmo při opisu i psaní krátkých textů. Píše i/y po tvrdých/měkkých souhláskách. Zná vyjmenovaná slova. Poznává podstatné jméno, přídavné jméno a sloveso. Je vedené k zodpovědnosti za vlastní práci, tj. k výběru metody nebo alternativní metody učení, k výběru optimální doby učení, k dokončování úkolů. Je vedené ke spolupráci – učí se přiměřeně vysvětlovat nebo radit, učí se žádat o pomoc, učí se pracovat v týmu, učí se ohleduplnosti k druhým při samostatné práci. Je vedené k efektivní práci s chybou – učí se ji chápat jako nástroj učení, nikoli jako něco stigmatizujícího a traumatizujícího. Je vedené k autoevaluaci ústní formou i k zápisu do Kindexu. Všechny tyto dovednosti jsou dále rozvíjeny.

Rozvíjení mluveného projevu

Žáci jsou vedeni k sebevyjádření v bezpečném prostředí, verbalizují vlastní zážitky ze školy i odjinud, učí se formulovat vlastní názor na témata, která „přinese život“, i témata inspirovaná literaturou či dalšími texty. Jsou vedeni k ohleduplnosti k ostatním, schopnosti naslouchat druhým a věnovat pozornost jejich názorům, a to jak při práci v rámci velké skupiny celé třídy, tak při práci ve dvojicích či malých skupinkách. Využívají se metody kooperativního učení. Žákům je nabízena možnost fabulace nejrůznějších příběhů, a to jak individuálně, tak skupinově. K práci se využívají různé zdroje inspirace. Rozvoj kreativity tímto i dalšími způsoby je klíčovou součástí výuky ČJL.

Žáci jsou vedeni k respektujícím komentářům k textům druhých dětí, učí se formulovat své pochvaly a doporučení.

Žáci prezentují před spolužáky knihy, které přečetli. Učí se odpovídat na dotazy spolužáků (a klást prezentujícím relevantní dotazy).

K dalšímu rozvoji mluveného projevu (a obecně k rozvoji komunikace včetně neverbální a kreativních schopností) mohou být využívány dramatické hry.

Žáci jsou vedeni ke spisovnému projevu a k „přepínání“ mezi spisovnou a nespisovnou češtinou podle komunikační situace.

Rozvíjení psaného projevu, včetně pravopisu

Žáci jsou vedeni k tomu, aby používali standardizovaný písemný projev jako běžný, nestresující a efektivní nástroj komunikace. Jsou vedeni k psaní vlastních krátkých textů na témata, která mohou ovlivnit. Dále k tomu, aby psali čitelně a plynule. Zpětnou vazbu k obsahu i formální stránce textů dostávají od spolužáků i od průvodce. Dbáme na to, aby si samy hledali a opravovali pravopisné aj. chyby. Do výuky je podle potřeby zařazováno i cvičné psaní opisů a diktátů, pravopisná cvičení a další cvičení i v rámci pracovních listů. Pravopis se děti učí „za pochodu“ při psaní textů a také pravidelně a systematicky. Každý měsíc je probíráno 3-5 témat, na která průvodce připraví pracovní list a další pomůcky (Montessori aj.) a nabídne je dětem s tím, že v tu chvíli mají ideální možnost se danou věc učit. Žáci si mohou vyrábět vlastní pomůcky či se dané téma naučit a v dostatečném rozsahu natrénovat osobitým způsobem, který sami navrhnou.

Pravopisná témata probíraná ve 4. ročníku:

vyjmenovaná slova, shoda přísudku s podmětem, pravopis související se vzory podstatných jmen; spisovné koncovky

V 5. ročníku se všechna témata zopakují a nově se přidá:

pravopis související se vzory přídavných jmen, psaní ě/je, mě/mně, dva/oba, s/z, zdvojené hlásky, malá/velká písmena

Rozvíjení teoretických znalostí o jazyce

Z abstraktních témat se žáci seznámí se základními kategoriemi podstatných jmen (rody a životnost, číslo, 7 pádů) a sloves (osoba, číslo, čas a v 5. ročníku způsob). Další témata jsou probírána formou základního seznámení: Z oblasti syntaxe rozlišení věty jednoduché od nekomplikovaného souvětí a nalezení podmětu a přísudku v nekomplikované větě. Děti s větším zájmem se mohou v 5. ročníku věnovat druhům podmětů a přísudků. Základním způsobem se děti seznámí také se stavbou slova, terminologií související s významy slova a slovními druhy. Všechna tato témata průvodce zpracovává na pracovních listech i pomůckách, podobně jako pravopis.

Rozvíjení čtenářství a literárního povědomí

Děti jsou podporovány ve svých literárních zájmech; zároveň jsou podněcovány k četbě kvalitní dětské literatury, a to jak formou ukázek (které jsou při výuce čteny a případně se s nimi dále pracuje), tak prostřednictvím seznamu doporučené literatury, který sestavili průvodci NŠ. Z něj a z dalších knih dle svého zájmu děti vyberou minimálně 5, které za školní rok přečtou, zapíší do čtenářského deníku (sleduje se stručný záznam nejdůležitějších faktů a souvislost s osobou čtenáře) a prezentují před třídou. Do výuky je pravidelně zařazována

hlasitá četba beletrie, děti ve skupinkách trénují výrazné čtení. Seznamují se s následujícími literárními tématy:

próza s dětským hrdinou, dobrodružná literatura, pohádka, povídka, fantasy, poesie, báseň/rým/verš; bajka, humoristická lit., próza se zvířecím hrdinou, pověst.

Konkrétní ukázky jsou vybírány také s ohledem na osobnosti a potřeby dětí a v souvislosti s tématy pro třídu aktuálními nebo probíranými v projektech (šikana, minority, život s postižením, ochrana přírody aj.).

Rozvíjení kritického čtenářství

Dětem jsou předkládány texty na individuální čtení s porozuměním se zadanými úkoly a otázkami, a to jak texty literární, tak texty související s tématy projektu. O společně čtených úryvcích se diskutuje.

Rozvíjení sociálních schopností, schopnosti spolupráce i individuální zodpovědnosti

Z výše uvedených metod vyplývá, že ve výuce se podobnou měrou realizuje práce společná a kooperativní na jedné straně (v rámci velké skupiny či malých skupin) i individualizovaná na straně druhé. Skupiny jsou ve třídě vytvářeny heterogenní i homogenní podle charakteru aktivity. Skupiny se vytvářejí dohodou či losem. Žáci jsou vedeni k zodpovědnosti za vlastní práci, cíleně si zvyšují frustrační toleranci („pracuji, i když mě tohle zrovna nebaví, ale chci dokončit úkol“, „do práce se mi moc nechce, ale chci to umět, takže se do toho pustím“, „učím se psát i rychle podle diktátu, stresuje mě to čím dál míň a zjišťuju, jak se zlepšuju“, „nebojím se pracovat s náročnou pomůckou, protože vím, že se s každým novým opakování zlepšuju a tím se efektivně učím“). Dále jsou vedeni k ohleduplnosti vůči ostatním, ochotě spolupracovat s každým a dalším kooperativním dovednostem. Žáky hodnotíme citlivě, nikdy nekritizujeme jejich výkony před ostatními spolužáky.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu na 1. stupni ZŠ

Očekávané výstupy stanovené RVP ke konci 5. ročníku	Učivo
Komunikační a slohová výchova	
<ul style="list-style-type: none"> • Žák čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas; • rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodné pro daný věk, podstatné informace zaznamenává; • posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení; • reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta; • vede správně dialog, telefonicky rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku; 	<ul style="list-style-type: none"> • Žák si uvědomuje, že sdělování se řídí pravidly a normami, respektuje je při vlastním sdělování a vyžaduje jejich dodržování od druhých; • tvoří mluvené i psané vypravování, popis, krátký referát i text úvahového charakteru a funkčně k tomu využívá osnovu • při mluvených projevech využívá i mimojazykové prostředky; • se učí brát v úvahu funkce textů, hodnotit je podle jejich funkčnosti a kvality, nacházet jejich vady a všímat si postojů, které se v nich jasně projevují; • funkci konkrétního textu odhaluje při pozorném čtení i naslouchání, staví na ni

<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě; • volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru; • rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace; • píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry; • sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti. 	<p>porozumění, zvláště ve zprávě, oznámení, inzerátu, reklamě (dokáže vysledovat manipulaci);</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v textu přiměřené obtížnosti, rozliší podstatné a okrajové informace, fakta a názory, vytipuje klíčová slova; • využívá vhodně spisovnou a nespisovnou slovní zásobu češtiny; • poznává základní žánry krásné literatury, hodnotí je, vytváří si vlastní čtenářský profil a pokouší se o vlastní tvorbu.
Jazyková výchova	
<ul style="list-style-type: none"> • Žák si uvědomuje účelnost pravidel a norem užívání jazyka i jiných kódů (včetně pravidel pravopisných a výslovnostních); • využívá slootovný rozbor i rozbor stavby slova mj. pro pochopení a vysvětlení významu slova; • využívá vztahů ve slovní zásobě při produkci i recepci textu; • si uvědomuje hodnoty, které může mít vyjádření v různých situacích, snaží se je sledovat ve vlastním projevu a vyžadovat od druhých; • rozlišuje slova spisovná (a jejich nespisovné tvary) a nespisovná a účelně je používá; • ve zvýšené míře věnuje pozornost kladným i záporným hodnotám veřejného dorozumívání a vytváří si postupně povědomí o žádoucích kvalitách veřejného projevu mluveného 	<ul style="list-style-type: none"> • Žák porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová; • rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku; • určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu; • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary; • vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty; • odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí; • užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje; • píše správně i/y ve slovech po tvrdých, měkkých i obojetných souhláskách; • píše písmem vázaného i tiskacího typu, zvládá obojí typ písma čist • zvládá základní příklady syntaktického pravopisu.

<ul style="list-style-type: none"> i psaného; • v psaném projevu uplatňuje vědomosti o psaní souhláskových skupin, předložek a předpon s- a z-, o koncovkách přídavných jmen a shodě přísudku s podmětem téměř ve všech případech; • ovládá interpunkci v jednoduchých souvětích. 	
--	--

5.1.2 Název vyučovacího předmětu: *Anglický jazyk*

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět je tvořen vzdělávacím obsahem oborů Cizí jazyk a příslušnými tematickými okruhy průřezových témat.

Časové vymezení

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
0	0	3	3	3

Organizační vymezení

Výuka probíhá od 3. ročníku ve třídě s využitím pomůcek, anglicky psaných knih a počítačů s výukovými programy či v dalších prostorách školy i mimo ni. Žák vnímá cizí jazyk, jeho odlišnost od mateřského jazyka, učí se porozumět základním pokynům, reaguje na ně celým tělem, nacvičuje správnou výslovnost. Žáci jsou vedeni k aktivnímu mluvení, čtení a nakonec i k psanému projevu. Od 4. ročníku jsou zvyšovány požadavky na žáky v oblasti čtení, psaní, aktivního mluvení a gramatiky.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu na 1. stupni ZŠ

Očekávané výstupy stanovené RVP ke konci 5. ročníku	Učivo
Gramatika	
<ul style="list-style-type: none"> • užití neurčitého členu a/an • vazba there is/are • množné číslo • přivlastňovací zájmena • sloveso být, mít – kladné, záporné věty, otázky • přivlastňovací 's • užití přídavných jmen 	Učivo v předmětu Aj se řídí RVP.

<ul style="list-style-type: none"> • časové a místní předložky • přítomný čas sloves • sloveso can • výraz How much is/are? • řadové číslovky • zájmena v podmětu a předmětu • sloveso must • počítatelná a nepočítatelná podstatná jména • užití some a any • How much/many? • minulý čas pravidelných a nepravidelných sloves 	
Slovní zásoba	
<ul style="list-style-type: none"> • čísla 1- 100 • hláskování • názvy zemí • rodina • dny v týdnu a hodiny • školní předměty • zvířata domácí i divoká • přídavná jména • denní aktivity a koníčky • město a dům • slova pro popis člověka • příslovce četnosti děje • jídlo a pití 	Učivo v předmětu Aj se řídí RVP.
Komunikace, poslech, čtení	
<ul style="list-style-type: none"> • pozdravy a představování • popis obrázků • sestavení rozhovoru na aktuální téma • čtení s porozuměním jednoduchého textu • sestavení vlastního 	Učivo v předmětu Aj se řídí RVP.

jednoduchého textu	
Kultura a mezipředmětové vztahy	
<ul style="list-style-type: none"> • zeměpis – země, kontinenty a život zde • přírodopis – klasifikace zvířat, jejich prostředí • hudební výchova – hudební nástroje, hudba jako koníček, písně v angličtině 	

5.1.3 Název vyučovacího předmětu: *Matematika a její aplikace*

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět je tvořen vzdělávacím obsahem oborů Matematika a její aplikace a příslušnými tematickými okruhy průřezových témat.

Časové vymezení

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
4	4	4	5	5

Organizační vymezení

Základním kamenem je v NŠ matematika podle prof. Hejného, která vede žáky ke kooperaci, důslednému rozvoji základních znalostí, neustálému opakování již osvojených početních a logických dovedností, postupnému budování pojmů a má přesah i do ne-matematických oblastí života.

Žáci jsou vedeni k vlastním objevům matematických zákonitostí, skupinovým konzultacím, práci s chybou, ověřování vlastních poznatků a argumentaci. Výuka je diferencována podle úrovně jednotlivých žáků, jimž jsou v rámci daného tématu předkládány úlohy různé obtížnosti, z nichž mají možnost si volit.

V ojedinělých případech, kdy si to vyžadují vzdělávací potřeby žáka, je možné obohatit či nahradit Hmat běžnou aritmetikou.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu na 1. stupni ZŠ

Očekávané výstupy stanovené RVP ke konci 5. ročníku	Učivo
Číslo a početní operace	
<ul style="list-style-type: none"> • Žák využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení; 	<ul style="list-style-type: none"> • Žák počítá v číselném oboru přes 1 000 000. Umí řešit jednoduché úlohy s parametrem a zobecňovat získaná poznání. Umí řešit jednoduché úlohy se

<ul style="list-style-type: none"> • Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel; • Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel; • Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel. 	<p>zlomky, desetinnými čísly a procenty.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Počítá v některých jiných číselných soustavách (souvislost mezi písemnými algoritmy). Řeší jednoduché rovnice a soustavy rovnic, přičemž využívá i jazyk písmen. Umí pomocí modelů řešit úlohy se závorkami v oboru celých čísel. Dělí dvoumístným číslem (se zbytkem). Umí účelně propojovat písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulačky). • Provádí složitější operace na číselné ose (zahušťování, zvětšování, zmenšování, fragmentace, změna měřítka). Provádí operace se zlomky. Rozumí číslu se dvěma desetinnými místy v některých sémantických kontextech a umí s nimi operovat. • Řeší slovní úlohy (i dynamické) včetně úloh s antisignálem. Umí tvořit analogické úlohy. Buduje řešitelské strategie založené na použití simplifikace, izomorfizmu, zobecnění a substitute.
Závislosti, vztahy a práce s daty	
<ul style="list-style-type: none"> • Žák čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy. • Vyhledává, sbírá a třídí data. 	<ul style="list-style-type: none"> • Používá tabulky a grafy k modelování a řešení různých situací. Pracuje s daty: umí z náhodných jevů tvořit statistický soubor, eviduje soubor dat a organizuje je tabulkou i grafem. • Vytváří projekty orientované ke statistice (sběr dat a jejich základní zpracování). V některých situacích umí použít písmeno ve funkci čísla. Zapisuje proces, tvoří program pro situaci s jedním parametrem. Umí řešit jednoduché kombinatorické a pravděpodobnostní situace.
Geometrie v rovině i prostoru	
<ul style="list-style-type: none"> • Žák narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce. • Sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran. • Sestrojí rovnoběžky a kolmice. Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozšiřuje zkušenosti s dalšími rovinnými útvary (např. úhel, nekonvexní mnohoúhelník) a tělesy (čtyřstěn). Umí sestavit 2D i 3D útvary daných vlastností (jednoduché konstrukce). Aktivně používá některé geometrické jazyky. Umí řešit jednoduché výpočtové i konstrukční úlohy o trojúhelníku i o některých čtyřúhelnících a pravidelných mnohoúhelnících.

<p>jednotky obsahu.</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru 	<ul style="list-style-type: none"> Prohlubuje zkušenosti s měřením v geometrii. Poznává pravidelné mnohoúhelníky, určuje jejich obvod, seznamuje se s jejich konstrukcí. Upevňuje představy o kolmosti, rovnoběžnosti, shodnosti, podobnosti, posunutí, otočení. Má představu o vzájemné poloze přímek a rovin ve 3D. Upevňuje představy o obvodu, obsahu a objemu. Prohlubuje své zkušenosti s analýzou a syntézou skupiny rovinných útvarů. Uvědoměle pracuje s jednotkami. Rozvíjí představy o středové i osově souměrnosti. Pracuje se souřadnicemi v 2D s využitím čtverečkového papíru.
Nestandardní aplikační úlohy a problémy	
<ul style="list-style-type: none"> Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky. 	<ul style="list-style-type: none"> Ovládá některé řešitelské strategie jako: pokus-omyl, řetězení od konce, vyčerpání všech možností, rozklad na podúlohy, simplifikace. Objevuje zákonitost jako cestu k urychlení řešení úlohy.

5.1.4 Název vyučovacího předmětu: *Projekt*

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět je tvořen vzdělávacím obsahem oborů Člověk a jeho svět, Člověk a svět práce a Informační a komunikační technologie a její aplikace a příslušnými tematickými okruhy průřezových témat.

Časové vymezení

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
6	6	6	6	6

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve třídě s využitím pomůcek a počítačů s výukovými programy či v dalších prostorách školy i mimo ni. Se zvláštním důrazem je využíván pobyt v přírodě, návštěvy výstav, besedy ve škole i mimo ni, manipulace s reálnými předměty a pohyb v prostředích, kterých se výuka týká.

Pro praktickou realizaci propojení poznatků a dovedností z různých oblastí (matematika, jazyk, přírodověda, historie, vlastivěda, umění, pracovní činnosti, zdravý životní styl a ekologie) nejlépe vyhovuje práce v tematických projektech. V rámci projektů získávají žáci propojené informace, které umožňují globální pohled na svět. Využívají se autentické zážitky dětí, jejich zájem a naladění věnovat se určité oblasti. Aktivity v rámci projektů jsou voleny

tak, aby žáci mohli spolupracovat, vzájemně si radit a pomáhat, pracovat ve věkově smíšených skupinách pro společný cíl a na společném řešení problému. Při takovéto spolupráci (ve dvojicích, ve skupinách) pak mohou žáci pozorovat různé metody práce u svých spolužáků – mohou zkoušet, experimentovat a poznávat jaké styly a metody práce jim samotným nejvíce vyhovují. Průvodce podle potřeby a náročnosti práce pracuje s celou skupinou žáků, kdy práci vysvětlí a nabídne jim různé možnosti práce, nebo postupně s menšími skupinami. Během individuální práce konzultuje nebo pomáhá s prací jednotlivcům. V projektech je kladen důraz na týmovou práci, vrstevnické učení, řešení praktických úkolů a propojování učiva z různých vzdělávacích oborů.

Celoroční projekty probíhají ve čtyřletých cyklech, která jsou společná pro všechny ročníky na 1.st. Témata se v daném pořadí opakují stále dokola:

Vnímáme své kořeny (2016/17)

(historie od pravěku po současnost)

Různé tváře přírody (2017/18)

(biotopy ČR: louky, pole, pastviny, vodstvo, lesy, horské oblasti, lidská sídla; biomy světa: stepi, savany, plantáže, vodstvo, pralesy a tajgy, velehory, lidská sídla, extrémní oblasti, anatomie a fyziologie člověka)

Člověk je tvor společenský (2018/19)

společnost (rodina, zájmová činnost, profese, charitativní a nezisková činnost, lidská práva, obchod a konzumní společnost, konkrétní společenské nebo ekologické problémy v okolí, filosofie a náboženství)

Země v našich rukou (2019/20)

(Berounsko, Česká republika, Evropa, Asie, Afrika, Amerika, Austrálie, Arktida a Antarktida)

Projekty doplňují experimenty, při kterých se žáci učí pracovat sami podle návodu a zaznamenávat si výsledky svých pozorování. Výsledky své práce mají žáci možnost prezentovat jako skupina nebo jako jednotlivci. Přijímají tak okamžitou zpětnou vazbu od svých spolužáků případně s dalšími návrhy a doporučením. Při společných prezentacích si žáci vzájemně předávají informace, které zjistili a zpracovali, a mají možnost klást další otázky. Společné prezentace všech prací žáků ukazují ostatním mnoho možností, jak se dá stejné téma různě zpracovat (nápady, způsoby práce...).

V rámci Projektu se žáci v 1. až 5. ročníku učí základním rukodělným dovednostem a získávají zkušenosti a návyky z oblasti Člověk a svět práce.

V rámci předmětu Projekt je od 3. ročníku vyučována i oblast Informační a komunikační technologie.

Ve 4. a 5. ročníku je klíčovým výstupem předmětu Projekt ročníková práce. Forma, kritéria a hodnocení jsou uvedena níže v ŠVP pro II. stupeň, předmět Projekt.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu na 1. stupni ZŠ

Očekávané výstupy stanovené RVP ke konci 5. ročníku	Učivo
<i>Vnímáme své kořeny</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Žák pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy • uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost • rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti • rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik • srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti • využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek • objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů 	<ul style="list-style-type: none"> • orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, kalendáře, režim dne, roční období • dějiny jako časový sled událostí, letopočet, generace • současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby • současnost a minulost naší vlasti • regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost • báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj • státní svátky a významné dny
<i>Různé tváře přírody</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích • založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu • provádí jednoduché pokusy u 	<ul style="list-style-type: none"> • Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období • voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život • látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek

<p>skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</p> <ul style="list-style-type: none"> • zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí • roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě • porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy • objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činnostmi člověka • zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat • využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví • orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku • orientuje se ve vývoji dítěte před jeho narozením • rozpozná život ohrožující zranění 	<ul style="list-style-type: none"> • Biotopy: louka, pole, pastvina, vodstvo ČR, lesy, horské oblasti • biomy: stepi, savany, plantáže, vodstvo světa, pralesy a tajgy, velehory • lidské tělo – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce • péče o zdraví, zdravá výživa – denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava; nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana; hygiena • základy sexuální výchovy, biologické a psychické změny v dospívání, etická stránka sexuality, HIV/AIDS (cesty přenosu) • charakterizuje na příkladech rozdíly mezi drobným, závažným a život ohrožujícím zraněním • v modelové situaci určí život ohrožující zranění
--	--

Člověk je tvor společenský	
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi • rozlišuje jednotlivé etapy lidského života • účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob • projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům, rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky • odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností • udržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných • uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech • ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc • chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě • uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu • uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; • rozezná nebezpečí různého 	<ul style="list-style-type: none"> • zájmová činnost, zájmové spolky • mezilidské vztahy, komunikace • profese, práce fyzická a duševní, zaměstnání stres a jeho rizika; • situace hromadného ohrožení • bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty • uplatňuje bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu při cestě do školy a ze školy, charakterizuje nebezpečná místa • prokazuje v situaci dopravního hřiště bezpečné způsoby chování a jednání v roli cyklisty • uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty, cíleně je používá • charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy je uplatňuje • v modelových situacích (vycházka, výlet) vyhodnotí nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě a určuje vhodný způsob bezpečného chování • krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru • bezpečnostní prvky • dopravní značky • dopravní situace s cyklistou a chodcem • pravidla silničního provozu • určí vhodná místa pro hru a trávení volného času - uvede možná nebezpečí i způsoby, jak jim čelit • bezpečné chování v rizikovém prostředí • návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost • odmítání návykových látek • nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií • označování nebezpečných látek • šikana, týrání, sexuální a jiné

<p>charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</p> <ul style="list-style-type: none"> • vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklista (chápání dětí) • rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času • ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek • vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) • uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek • rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy • orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích • odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, - vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy • poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města) 	<p>zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích</p> <ul style="list-style-type: none"> • stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit • v modelových situacích ohrožení bezpečí v běžných situacích volí správné situace ochrany, přivolání pomoci i pomoci jiným • uvede přírodní jevy i jiné situace, které mohou ohrozit lidské zdraví a životy, vymezí (vybere z příkladů) vhodný způsob ochrany • v modelových situacích prokáže schopnost vhodně reagovat na pokyny dospělých a jednat v souladu s pravidly ochrany • přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví • služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku • mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená • postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém • ví, kdy použít čísla tísňového volání 112, 150, 155 a 158 • v modelové situaci použije správný způsob komunikace s operátory tísňové linky • dokáže použít krizovou linku a nezneužívá ji • čísla tísňového volání - správný způsob volání na tísňovou linku • charitativní a nezisková činnost, pomoc nemocným, sociálně slabým • krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.), brutalita a jiné formy násilí v médiích, služby odborné pomoci
---	---

	<ul style="list-style-type: none">• prevence zdraví• odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače• vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie• základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání, právní ochrana občanů a majetku, soukromého vlastnictví, duševních hodnot politické strany• obchod, firmy vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; peníze problémy konzumní společnosti• pozná české mince a bankovky - uvede příklad využití platební karty - odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu - zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení - vlastními slovy vyjádří, co znamená, že je banka správce peněz• porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi• sestaví jednoduchý osobní rozpočet• objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje• objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy menší než výdaje• na příkladech objasní rizika půjčování peněz• právo a spravedlnost (korupce),• reklamace• rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti;• hotovostní a bezhotovostní forma peněz,• způsoby placení;• banka jako správce peněz, úspory, půjčky• uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti• na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží• konkrétní společenské nebo ekologické problémy v okolí globální problémy reklamní vlivy
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • filosofie a náboženství podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura
Země v našich rukou	
<ul style="list-style-type: none"> • vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí • pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) • rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost • určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu • určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě • rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky • rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam • zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích • vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách, vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, 	<ul style="list-style-type: none"> • domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště • škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy • obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť • okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany • Česká republika • regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod • naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly • Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování • mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky

historického, politického, správního a vlastnického	
---	--

Materiály, které žáci k projektům zpracovali, si zakládají do svého portfolia. To slouží jako doklad postupu každého žáka. Při vedení portfolia se žáci učí třídit a zakládat své pracovní materiály. Portfolio je součástí podkladů pro slovní hodnocení školní práce žáků.

5.1.5 Název vyučovacího předmětu: *Umění a kultura*

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět je tvořen vzdělávacím obsahem oboru Umění a kultura a příslušnými tematickými okruhy průřezovými tématy.

Časové vymezení

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
2	2	2	3	3

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve třídě s využitím pomůcek, hudebních nástrojů, v dalších prostorách školy i mimo ni např. návštěvami kulturních akcí, historických památek atd. Přednostně se žáci seznamují s výtvarnými i hudebními technikami s cílem vyjádřit tak svoje prožitky, nápady, představy a postoje a těmito díly naplňují cíle předmětů Český jazyk, Projekt a další.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy stanovené RVP ke konci 5. ročníku	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • Žák rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem • Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře • Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie • Rozpozná některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální • Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase • Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, 	<ul style="list-style-type: none"> • Rytmizace a melodizace jednoduchých textů, improvizace v rámci nejjednodušších hudebních forem • hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, bobotubes, zobcových fléten, apod. • pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků • taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance • záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého

<p>rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti • Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not • Využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní • Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby • Vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezi hry a do hry a provádí elementární hudební improvizace • Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny • Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace 	<p>grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně</p> <ul style="list-style-type: none"> • hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj • pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu • kvality tónů – délka, síla, barva, výška • vztahy mezi tóny – souzvuk, akord • hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. • záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně • záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby • hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. hudební formy – malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková) • intonace, vokální improvizace - diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. A spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď apod.) rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba přede her, mezi her a do her s využitím tónového materiálu 4. - 5. písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednodílná písňová forma (a – b)
---	---

	<ul style="list-style-type: none"> • hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu • ztvárnění hudby pohybem s využitím tanečních kroků, pohybové improvizace
<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ • v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace • při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) • vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky • nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě • interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností • užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k 	<ul style="list-style-type: none"> • prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru • přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání) • reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly • proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění • prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby • uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření • smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama • typy vizuálně obrazných vyjádření jejich rozlišení, výběr a uplatnění hračky,

<p>celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturní postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model</p> <ul style="list-style-type: none"> • při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy • osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění), porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace • nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 	<p>objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama</p> <ul style="list-style-type: none"> • osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejetých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací • komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření
---	---

5.1.6 Název vyučovacího předmětu: *Tělesná výchova*

Obsahové vymezení

Vyučovací předmět je tvořen vzdělávacím obsahem oboru Tělesná výchova a příslušnými tematickými okruhy průřezovými tématy.

Časové vymezení

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
2	2	2	2	2

Organizační vymezení

Výuka probíhá v prostorách tělocvičny, ale i mimo ni např. běžně v přírodě, na dětském hřišti, v plaveckém bazénu, dopravním hřišti atd. Žáci si zvyšují svou fyzickou zdatnost, obratnost, vytrvalost, všestrannost a rozvíjejí přesnost pohybů hrubé i jemné motoriky, ohleduplně a v souladu s pravidly bezpečnosti své i ostatních. Učí se jednoduchým sportovním hrám, učí se stanovovat a dodržovat pravidla, učí se trávit čas pobytem v přírodě a na čerstvém vzduchu, zamýšlet se nad pravidly bezpečnosti a zdravého životního stylu. Seznamují se s pohybem jako s možností relaxace a zdrojem příjemných tělesných pocitů.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy stanovené RVP ke konci 5. ročníku	Učivo
<ul style="list-style-type: none">• spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti• zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení• uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy• reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci• podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti• zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty	<ul style="list-style-type: none">• význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu• příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení• zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití• rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance• pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost• bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV• smluvené povely, gesta a signály• průpravné úpoly – přetahy a přetlaky• základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky,

<p>osvojených pohybových her</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka • jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví • užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení • jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti • zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy • změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky • orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách 	<p>hod míčkem</p> <ul style="list-style-type: none"> • základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel mini sportů • další možné pohybové činnosti podle příležitostí (vhodné počasí atp.): turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody rekreační sporty - plavání, horolezení, cykloturistika, vodní turistika, orientační běh a další (podle možností) v zimním období – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích (podle možností) • hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží • komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály • organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy • zdroje informací o pohybových činnostech
---	---

5.1.7 Výchovné a vzdělávací strategie na 1.st.

Součástí běžného života třídy je **komunitní kruh**, kde mají žáci možnost sdělovat své zážitky, pocity a zkušenosti, diskutovat, vyjadřovat se k problémům, k pravidlům, prezentovat informace a hodnotit svou práci. Považujeme za důležité, aby se děti nebály mluvit o svých názorech a konfrontovat je s okolím. Ve škole je zajištěna možnost společné práce, a tím i komunikace mezi žáky, při které se učí jeden od druhého. Komunitní setkání na kruhu slouží také k předání informací o programu dne, změnách v programu či plánu.

6.1 Učební osnovy pro 2. stupeň

6.1.1 Výchové a vzdělávací strategie na 2. stupni, vztah k základním hodnotám školy

6.1.1.1 Svoboda ruku v ruce se zodpovědností

Žáci jsou vedeni k tomu, aby si uvědomovali proces a výsledky vlastního učení a mohli o něm spolurozhodovat. Nabízeny jsou aktivity s volbou mezi různými typy úkolů (4 rohy, centra učení apod.), střídáme činnosti tak, aby každý žák během týdne zažil něco, co ho baví. Respektují se sdělené i vyzorované individuální potřeby dětí, a to jak vzdělávací, tak fyziologické (únavy, hlad, přetížení). Žák má možnost odmítnout aktivitu, pokud přijatelným způsobem odůvodní, proč nechce nebo nemůže pracovat, případně navrhně náhradní variantu. Snažíme se vždy žákům zadávat úkoly v jejich nejbližší zóně vývoje, podporujeme je, aby překonávali vlastní hranice a dílčí úspěchy, které pozitivně působí na jejich vnitřní motivaci. Zdůrazňujeme jim jejich odpovědnost za vlastní vzdělávání, přibližujeme možné přirozené důsledky jejich rozhodnutí. Motivujeme žáky, aby se pokud možno nevyhýbali práci.

6.1.1.2 Bezpečné prostředí a práce s chybou, radost z učení, respektování přirozeného tempa

Pro úspěšné učení je potřeba, aby se děti cítily bezpečně. Chyba je v Naší škole pouze prostředek učení, žáci nejsou za chyby trestáni ani káráni. Klademe důraz na schopnost nalézt vlastní chybu, samostatně ji opravit a zdůvodnit správné řešení. Cílem vyučování není něco si zapamatovat, ale hlavně něčemu porozumět.

Stavíme na znalostech žáků samých. Pokud žák nemá osvojené učivo nižší úrovně, nemá smysl zatěžovat je učivem složitějším, které na neosvojené základy navazuje. Předkládáme žákům dostatek různorodých podnětů, aby měl každý šanci učivu do jisté míry porozumět. Sledujeme důvody chybování a k náročným tématům se často vracíme.

Při kreativních úkolech se na formální chyby nezaměřujeme, pouze výběrově upozorňujeme s odkazem na možné důsledky pro běžnou komunikaci.

6.1.1.3 Konstruktivní a badatelský přístup k výuce, zážitkovost

Žáci se učí kromě práce s učebnicí, pomůckami a modely hlavně vlastní manipulací s materiálem, např. přírodninami v reálném prostředí nebo reálné či upravené texty nejrůznějšího druhu, na nichž zkoumají především funkci jazyka, poznávají ji četbou a analýzou.

Např. pro slovesný způsob porovnáváme krátký text receptu, pohádkového vyprávění a úvahový text a z nich vyvozujeme důvody použití rozkazovacího, oznamovacího a podmiňovacího způsobu.

Žáci mají příležitost na základě praktické činnosti samostatně odvozovat vlastnosti jednotlivých kategorií v systému.

Např. jak vypadá text bez předložek? Proč máme pocit, že v něm něco chybí? Lze sestavit smysluplnou větu z libovolné kombinace slov? Proč ne?

6.1.1.4 Kooperativní učení

Podporujeme spolupráci žáků, snažíme se, aby každý žák v rámci aktuálního úkolu měl šanci přispět. Používáme metody skládkového učení, společný brainstorming, metodu sněhové koule, skupinovou práci s rozdělením rolí apod. Respektujeme různý stupeň inklinace žáků ke skupinové práci, ale snažíme se rozšiřovat hranice jejich komfortní zóny.

6.1.1.5. Příroda a pobyt venku

Část výuky probíhá na zahradě školy nebo v blízkém okolí. Venkovní prostory jsou využívány k propojení vzdělávání a pohybu (prostor pro stanoviště Center učení, running dictation), k nácviu dramatizace, realizaci didaktických her, "hledání pokladu", šifrovacích a únikových her atd.

6.1.1.6 Formativní hodnocení

Hodnocení v Naší škole má jediný cíl - aby si žáci uvědomili, do jaké míry naučenému skutečně porozuměli. Žáci dostávají v hodinách okamžitou zpětnou vazbu od průvodce, podporujeme vzájemné hodnocení (vždy pozitivně formulované) mezi žáky i sebehodnocení. S žáky o hodnocení diskutujeme a vedeme je k reflexi důvodů (ne)úspěšnosti učení.

6.2 Vyučovací předmět Český jazyk a literatura

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

6.2.1 Jazyková výchova

Cílem jazykové výchovy na druhém stupni ZŠ je, aby žák na konci 9. ročníku získal dovednosti nezbytně potřebné pro kultivovanou komunikaci a sebezprezentaci ústním i písemným projevem. Zároveň během druhého stupně ZŠ získává základní informace o češtině jako národním jazyce, o tom, jak funguje v komunikaci, jaké má vlastnosti, (stylové) vrstvy a čím se liší od ostatních, zejména evropských, jazyků. Jazyk je představen jako systém jednotek (hláska – morfém – slovo – věta – text), které jsou svázány vzájemnými vztahy a pravidly (z nichž některá potřebujeme k osvojení pravopisu). Důraz je kladen na samostatnou objevovací činnost dítěte, při níž do tohoto systému proniká a utváří si obraz jazyka jako mnohvrstevnatého, živého a v čase proměnlivého společenského konstruktů. Jazykové prostředky jsou vždy představeny v souvislosti s jejich různorodými funkcemi v komunikaci. Jazyková výchova je rozdělena do čtyř ročníkových období, která vrství jazykové znalosti podle jejich náročnosti v souladu s tím, jak děti v průběhu 2. stupně postupně vyžívají a osvojují si schopnost abstraktního a analytického myšlení. Systém osvojování poznatků je ucelený a umožňuje žákům pokračovat ve studiu na jakémkoli typu střední školy.

Rozdělení učiva do ročníků je pouze orientační a může být upraveno podle aktuálních potřeb žáků. Zároveň platí, že z důvodů upevňování znalostí se k látce obecně plánované v nižších ročnících vracíme opakovaně i v ročnících vyšších.

6. ROČNÍK: Učíme se správně mluvit a psát

Hlavním cílem jazykové výuky v šestém ročníku je osvojení všech klíčových oblastí pravopisu lexikálního, morfologického i syntaktického. Předpokládá se, že z prvního stupně mají žáci osvojeny minimálně znalosti pravopisu i/y ve vyjmenovaných (a příbuzných) slovech a po měkkých a tvrdých souhláskách a že se seznámili s plnovýznamovými slovními druhy a znají pojmy "podstatné jméno, přídavné jméno, sloveso".

Nabízeným učivem je např.:

- pravopis i/y v koncokách podstatných jmen
- pravopis i/y v koncokách přídavných jmen
- pravopis i/y u frekventovaných cizích slov
- shoda přísudku s podmětem (základy)
- předpony s/z, vz; vy/vý

- zdvojené souhlásky na morfologickém švu

V souvislosti s tímto cílem si žáci osvojují základy morfemického rozboru a slovtvorby.

Dalším velkým tématem je spisovnost a nespisovnost, zejména v souvislosti s územním rozvrstvením jazyka – nářečí, obecná čeština atd.

7. ROČNÍK: Učíme se o slovech

V sedmém ročníku je kladen důraz na prohlubování systematických znalostí v oblasti morfologie, zejména

- bezpečná orientace v systému všech deseti slovních druhů

- mluvnické významy (mluvnické kategorie) ohebných slov, stupňování přídavných jmen a příslovcí

Rozšiřují se znalosti o slovní zásobě, žáci poznávají vrstvy slovní zásoby v závislosti na čase (archaismy, historismy, neologismy) a cizí slova, seznamují se s etymologií, dílčími způsoby tvoření slov (odvozování, skládání, zkracování apod.), rozvíjí schopnost vyjádřit významy různými způsoby na základě významových vztahů mezi slovy (slova nadřazená, podřazená, synonyma, antonyma), rozvíjí se jejich znalosti frazeologie.

Pokračuje se rozvojem povědomí o spisovnosti a nespisovnosti, klade se důraz na nácvik uplatňování spisovné normy v mluveném i písemném projevu.

K pravopisným znalostem nově přibývají velká písmena ve vlastních jménech.

8. ROČNÍK: Učíme se o větách

V osmém ročníku se pozornost přesunuje k větné stavbě. Od poznání, co je a co není věta (učivo: věta jednočlenná, dvojčlenná, větný ekvivalent) žáci postupují k spojování vět do větších celků (souvětí souřadné a podřadné). Postupně se žáci seznámí s charakterem jednotlivých větných členů a jejich vzájemnými vztahy, vztahem mezi větným členem a vedlejší větou, charakterem vedlejších vět, rozdílem mezi větou řídicí a závislou, větou hlavní a vedlejší, souřadností a podřadností, zachycováním vztahů ve větě a souvětí pomocí jednoduchých grafů (větný rozbor).

Společně s větnou stavbou se učí rozlišovat spojovací prostředky – vztažná zájmena a příslovce, spojky souřadící a podřadící - a osvojují si zásady interpunkce (v souvětí i větě jednoduché). Podrobněji jsou seznámeny s částicemi jako slovním druhem, který není nikdy větným členem, ale má ve větě jiné funkce (např. zdůrazňovací, výtýkácí, modální, emocionální).

9. ROČNÍK: Učíme se o textech

V devátém ročníku žáci zejména opakují a prohlubují znalosti získané ve třech ročnících předchozích. Seznamují se s okrajovými zvláštnostmi, výjimkami a nepravidelnostmi jazykového systému, se zastaralými a méně frekventovanými slovy a slovními tvary apod. Důraz se klade na rozvíjení povědomí o vztazích mezi jednotlivými pojmy, na schopnost vnímat a interpretovat jazykový systém jako celek. Výuka vytváří rámec, v němž jazykové prostředky jsou hlavně nástrojem pro efektivní komunikaci, prostředkem pro budování textů, (učivo: textová návaznost, formální struktura různých typů textu, jazykové prostředky jako nástroj komunikace). Více prostoru je také věnováno průřezovým tématům - čtenářské a mediální gramotnosti.

6.2.2 Literární výchova

Cílem literární výchovy na 2. stupni je především kultivace čtenářského zážitku.

Na druhém stupni už bývá literární vkus žáků poměrně vyhraněný. Ve škole to respektujeme, povzbuzujeme žáky vlastní četbě podle vlastních zájmů, protože četba významně rozvíjí slovní zásobu a upevňuje pravopisné povědomí. Zároveň jsou žáci průběžně ve výuce seznamováni s inspirativní českou i světovou beletrií pro děti a mládež i některými díly klasické literatury. Nad jednotlivými texty společně budujeme schopnost reflexe tématu, vyjadřování vlastního názoru, diskuze, stejně jako vytváříme základy poučeného čtenářství – žáci se seznamují se základními literárněvědnými pojmy.

Literární výchova je součástí vytváření kulturního povědomí dítěte, proto se v 6.-8. ročníku soustředujeme především na zprostředkování “velkých příběhů”, které představují trvalé literární a kulturní archetypy, často odkazované v dalších uměleckých dílech. Všechna díla zahrnutá do světového literárního kánonu jsou představena v dějinném a kulturním kontextu.

6.-8. ROČNÍK

Např.: Starý a Nový Zákon, Odysseova dobrodružství (+ další mýty a legendy starověkého Řecka), Oidipus, Příběhy tisíce a jedné noci, Artušovská legenda, Don Quijote, Romeo a Julie, Faust, Tři mušketýři, Zvoník od Matky Boží, Krysař, Kniha džunglí, Robinson Crusoe, Jekyll a Hyde, Sherlock Holmes apod.

9. ROČNÍK

V devátém ročníku získávají žáci navíc povědomí o základní chronologii literárního vývoje a vztazích jednotlivých období vývoje literatury k dějinným obdobím, událostem a uměleckým směrům obecně.

6.2.3 Slohová výchova

Slohová výchova v Naší škole podporuje cíl připravit žáky na kultivovanou komunikaci a sebevyjádření ústním i písemným projevem. V jejím rámci se rozvíjí dovednosti trojího druhu:

- a) Dovednost sepsat běžné texty potřebné pro život formálně náležitým způsobem – např. tvorba žádosti, formálního emailu, životopisu, oznámení, zprávy, projevu atd.
- b) Schopnost vyjádřit výstižně a jazykově správně vlastní názor, poznání a myšlenky – v úvaze, odborném textu, blogu, sloupku, fejetonu, eseji apod.
- c) Schopnost kreativní tvorby uměleckých textů, práce s estetickou funkcí jazyka, hra s jazykem.

6.2.4 Čtenářská a mediální gramotnost

Průřezově jsou do výuky zařazovány aktivity cílené na budování čtenářské gramotnosti (schopnost porozumět textu, vybrat z něj důležité informace a dále s nimi pracovat) a budování mediální gramotnosti (schopnost odlišovat fakta od názorů v mediálních sděleních, práce se zdroji informací, ověřování pravdivosti informace a důvěryhodnosti zdroje).

6.2.5 Kritické myšlení

Ve výuce ČJL se hojně využívají metody RWCT (myšlenková mapa, I.N.S.E.R.T, brainstorming, T-graf, Ano-Ne apod.) jako efektivní způsob rozvíjení čtenářské gramotnosti, myšlení a analytických schopností obecně.

6.2.6 Projektová výuka

Ve výuce se využívají především krátkodobé projekty (např. maraton dopisů Amnesty International, simulované prezidentské volby, tvorba krátkého filmu apod.), často vázané na konkrétní společenskou situaci nebo událost. Projekty jsou voleny jako zpestření, nikoli těžiště výuky ČJL.

RVP výstup	ŠVP výstup	Učivo
(znalosti v 9. ročníku)		
ČESKÝ JAZYK		
Komunikační výchova		
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	rozlišuje vyjadřování výstižné od mnohomluvného, chápe jejich výhody a nevýhody	různorodé komunikační situace
odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	dokáže pronést souvislý projev a účastnit se konverzace ve spisovné češtině	pracovní diskuse, porada, usnesení, prezentace
v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	poučeně a vědomě využívá prostředků neverbální komunikace	přednáška, proslov, recitace, pantomima
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	rozlišuje subjektivní a objektivní hodnocení, názory od faktů	publicistické žánry – zpráva, komentář, glosa, fejeton
využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	je schopen práce s encyklopedií, naučným textem, esejistickým textem, internetovými zdroji, vyhledává v nich podstatné informace	referát, přednáška, prezentace, power-pointová grafika
využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému	Umí napsat text podle zadání žánru, účelu, cílového publika, rozsahu	slohová výchova a tvůrčí psaní, základy psaní pro veřejný účel, nástěnky a školní časopis, scénář a jeho praktické využití

psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů		
Jazyková výchova		
spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	rozpozná cizí slova, umí je skloňovat, zná jejich české ekvivalenty	nauka o slovní zásobě
rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémách	Umí používat frazémy, rozpozná přenesená a obrazná pojmenování, konverzační obraty, klišé, bonmoty, hlášky	vývoj a obohacování slovní zásoby
samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	chápe princip jazykové správnosti, normy, kodifikace, účelné využívání celého spektra slovní zásoby	jazyková charakteristika postavy – četba a sloh, vyhledávání správných podob slova na internetu
správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	
v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo-tvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	chápe rozdíl mezi gramatikou a pravopisem, je schopen napsat pravopisně bezvadný text, opravit chyby v cizím textu	jazyková korektura textu
rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	charakterizuje svůj vlastní jazyk, jazyk svého regionu, dokáže vysvětlit, proč používá určitá slova, tvary, fráze a objasnit jejich původ	výuka v reálných komunikačních situacích i mimo školu, lokální projekty, orální historie
Literární výchova		
uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	převypráví přečtený příběh, určí žánr, chápe vztah mezi obsahem, významem a smyslem	četba, reprodukce a parafráze textů přiměřených věku a čtenářské zkušenosti
rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	v návaznosti na jazykovou výuku dokáže popsat autorský styl	tvůrčí psaní s využitím výrazných individuálních jazykových prvků
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a		referát, recenze, čtenářský a kulturní deník

názory na umělecké dílo		
tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	napiše text podle tematického zadání, jehož rozsah se řídí potenciálem obsahem, nikoli zadaným počtem stran	krácení a zhušťování vlastního textu, úpravy s odstupem času
rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	má čtenářskou zkušenost s obojím a dokáže vystihnout výhody a nevýhody obojího	
rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	orientuje se v klasické i současné literatuře pro mládež	povinná a doporučená četba a její hodnocení, beseda a diskuse o četbě
uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	zná základní chronologii vývoje literatury, rozliší styl psaní pro mládež a pro dospělé	
porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	zná různé vyprávěcí postupy a možnosti jednotlivých médií, princip parafráze, adaptace, zkratky	tvorba divadelního, rozhlasového a filmového scénáře
vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	rozlišuje relevanci dostupných informací, má představu o různých dobových pohledech na literaturu	tvorba referátů a přednášek

6.3 Vyučovací předmět Anglický jazyk

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

6.3.1 Charakteristika předmětu

Na rozvoj jazykových schopností je kladen důraz, hodinová dotace je posílena oproti požadavkům RVP. .

Očekávaná dosažená úroveň žáka v předmětu Cizí jazyk podle Společného evropského referenčního rámce je A2. Žáci, kteří už svými schopnostmi překonávají tuto úroveň, jsou cíleně podněcováni k dalšímu rozvoji, dostávají úkoly navíc, pracují s učebnicí vyšší úrovně, všichni žáci mohou využívat elektronického učebního portálu, výukových programů, videí a aplikací.

Používají se učebnice, doplňkové materiály a audiovizuální technika.

Žáci jsou v prvním cizím jazyce rozdělení na skupiny podle pokročilosti, společným cílem všech skupin je v rámci předmětu Projekt zapojit znalost angličtiny i do výuky jiných než jazykových témat. Samozřejmostí by měla být schopnost využívat cizojazyčné zdroje informací.

6.3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Žák přistupuje k cizímu jazyku jako k prostředku rozšíření obzorů i možností zábavy, je tak pozitivně motivován i k méně atraktivním součástem předmětu, jako je učení slovíček.

Kompetence k řešení problémů:

Žák se nebojí hned od začátku zkoušet vyjadřovat své myšlenky. Jeho prvotním cílem není správnost vyjádření, ale komunikační obsah, předání informace, sdělení. Úkol něco v cizím jazyce sdělit mu není problémem, ale výzvou. Při vnímání cizího jazyka, poslechu a překladu se učí pohlížet na celek sdělení a nenechat se odradit neznalostí jednotlivin.

Kompetence komunikativní

Žák pracuje ve dvojici i ve skupině, aktivně se zapojuje do rozhovorů a her, vnímá názory druhých a formuluje své vlastní.

Kompetence sociální a personální

Žák si prostřednictvím kontaktu s cizím jazykem osvojuje pocit cizosti a jinakosti, zůstává sám sebou, ale chápe význam přizpůsobení kolektivu (např. jazykového), nebojí se požádat o radu a pomoc. Oceňuje význam mimoverbální komunikace.

Kompetence pracovní

Žák si sám vede dostatečné a pečlivé zápisky, které mu slouží i v dalších fázích výuky. Pracuje se slovníkem, gramatikou, počítačem.

CIZÍ JAZYK (angličtina)		
Poslech s porozuměním		
rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně, rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	rozumí cizojazyčnému projevu na téma, jímž se zabývá i v jiných předmětech	Poslechová cvičení, naučné filmy v cizím jazyce, videa, klipy, doplňování chybějících slov v textech a písních
Mluvení		
zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	dokáže vést konverzaci na téma školy a jejího okolí, místa svého bydliště, poradit cestu	Konverzace

mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	cizojazyčný referát v jiném předmětu
vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	vyprávění, sdílení, zážitky z prázdnin
Čtení s porozuměním		
vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	dokáže do projektové práce zapojit i využívání cizojazyčných zdrojů, zejm. internetových, a rozlišovat jejich důvěryhodnost	práce s wikipedií a dalšími informačními portály
rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace		práce s wikipedií a dalšími informačními portály
Psaní		
vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	přihláška, dotazník
napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Vyprávění

6.4 Vyučovací předmět Německý jazyk

Charakteristika předmětu – viz 6.3. Očekávaná dosažená úroveň žáka v předmětu Další cizí jazyk podle SERR je A1.

6.5 Vyučovací předmět Matematika

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

6.5.1 Charakteristika předmětu:

Matematika je koncipována jako předmět, který v žácích podporuje samostatné logické myšlení. Důraz je kladen na pochopení principů matematiky a jejich možných aplikací v životě. Z toho důvodu je do výuky zařazováno mnoho úloh z praktického světa, které žáci řeší samostatně, ve dvojicích nebo ve větších skupinách. Cílem je podporovat v žácích radost z řešení úlohy a originální postupy řešení. Cílem tedy nemusí být vždy správný výsledek, ale především správnost či relevantnost cesty, kterou má být výsledek dosažen. Důležitým prvkem výuky je práce s chybou, kdy žáci jsou motivováni k přesnému vysvětlení svého

postupu tak, aby případně byli sami schopni lokalizovat chybu ve svém uvažování. Chyba by se tedy měla stát motivací k dalšímu bádání.

V případech, kdy to průvodce nebo žáci uznají za vhodné, jsou používány různé pomůcky k vizualizaci. Vzhledem k tomu, že v hodinách vzniká častá diskuze nad správností jednotlivých řešení, očekává se postupné a nenásilné osvojení správné terminologie tak, aby debata nad výsledky byla všem srozumitelná.

Výuka probíhá především v prostorách učebny, avšak kdykoliv to je opodstatněné, řeší žáci úlohy přímo v terénu (aplikace poznatků z geometrie, statistická šetření...)

6.5.2 Výchové a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Žákovi je poskytnuto dostatek podnětů tak, aby byl sám vnitřně dostatečně motivován. Žák je schopen zvolit správnou metodu řešení a odůvodnit její použití. Žák chápe hlavní zákonitosti matematiky ve vztahu k reálnému životu.

Kompetence k řešení problémů:

Před žáka jsou v matematice neustále předkládány problémy, v maximální možné míře vycházející z reálného života, které žák řeší, volí vhodnou metodu řešení a odůvodňuje správnost jejího použití. Žák se nenechává zastrašit neúspěchem, chyba je pro něj podnět k dalšímu zamyšlení a neúspěch motivací k další práci. V případě, že žák cítí svou neschopnost problém zvládnout, neváhá zeptat se spolužáků nebo průvodce.

Kompetence komunikativní

Vzhledem k časté koncepci práce ve skupině je žák schopen v rámci týmu sdělit své poznatky a své návrhy řešení. Zlepšuje se neustále v mluveném projevu a zvládnutí základní terminologie. Zvládne koncipovat svůj psaný projev tak, aby byl i ostatním srozumitelný.

Kompetence sociální a personální

Při práci ve skupině si vyzkouší různé role v týmu a je schopen přijmout roli podle situace. Při práci ve skupině respektuje svou roli a ostatní ve skupině. Přispívá k vytvoření bezpečného prostředí ve třídě pro všechny.

Kompetence pracovní

Žák si osvojí základní pracovní návyky, naučí se delšímu soustředění za účelem dosažení kýženého cíle. Je schopen aplikovat naučené postupy na nových situacích a hodnotit vhodnost jejich využití. Při nezdaru se nenechá zastrašit.

RVP výstup	ŠVP výstup	Učivo
provádí početní operace v oboru celých a racionálních	Umí sčítat, odečítat, násobit, dělit celá a racionální čísla.	Racionální čísla, celá čísla, početní operace

číslel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	Umí počítat s druhou mocninou a odmocninou	
zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor. Ví, kdy má cenu kalkulátor použít	Odhad výsledku, práce s kalkulátorem a jednoduchým počítačovým softwarem
modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	Umí rozdělit číslo na prvočinitele, zjistí dle toho dělitelnost. Určí největší společný dělitel a nejmenší společný násobek více čísel	dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti
užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	V závislosti na konkrétní situaci užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	Přirozená čísla, poměr, zlomky, desetinná čísla, procenta
řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů, podle měřítka změří vzdálenost na mapě	poměr – měřítko, úměra, trojčlenka
řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	V reálných situacích je schopen využít znalostí procent.	procenta – procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	výrazy – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny

formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	Umí vyřešit jednoduché lineární rovnice, soustavy dvou lineárních rovnic s celočíselnými i racionálními kořeny, umí je použít v praxi	rovnice – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými
analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	
vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	Umí data vyhledat z přístupných zdrojů, umí získat data z vlastního výzkumu (např. dotazováním spolužáků). Data zapíše přehledně to tabulky a zpracuje.	závislosti a data
porovná soubory dat	U získaných souborů dat určí jednoduché statistické veličiny (četnost, relativní četnost, průměr, modus, medián) a porovná více souborů dat mezi sebou. Interpretuje výsledky.	četnost, relativní četnost, průměr, modus, medián porovnávání souborů
určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	Pozná rozdíl mezi přímou a nepřímou úměrností. Zvládne načrtnout jejich graf a interpretovat jejich rozdíl.	přímá úměrnost, nepřímá úměrnost
vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	funkce – pravoúhlá soustava souřadnic nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti
zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení	Přímka, polopřímka, úsečka

úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	
charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	Zná trojúhelník, základní typy čtyřúhelníků, některé vybrané pravidelné n – úhelníky, zná kružnici, kruh	n-úhelníky, kružnice, kruh
určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	Rozlišuje velikost úhlu a odchylku přímek, konvexní a nekonvexní úhly	Úhel, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů)
odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	Obsahy a obvody výše zmíněných útvarů	Obsahy a obvody výše zmíněných útvarů
využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	Množina bodů daných vlastností
načrtne a sestrojí rovinné útvary	Podle popsaných vlastností sestrojí výše popsané rovinné útvary	Konstrukční úlohy
užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků Je schopen zdůvodnit platnost užívaných vět	shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků)
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar Zná příklady z praxe využívající osovou a středovou souměrnost	Středová a osová souměrnost
určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	Pozná a zná základní vlastnosti prostorových útvarů – krychle, kvádr, válec, pravidelný mnohostěn, kužel, hranol koule	kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol

<i>odhaduje a vypočítá objem a povrch těles</i>	Vypočítá objemy a povrchy výše popsaných těles	Objemy a povrchy výše popsaných těles
<i>načrtne a sestrojí síť základních těles</i>	načrtne a sestrojí síť základních těles rozumí nemožnosti překreslení síť koule a vliv na kartografická zobrazení	Sítě těles, kartografická zobrazení
<i>načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině</i>	načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	Volné rovnoběžné promítání, levý a pravý nahléd a podhled
<i>analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</i>	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Aplikační úlohy
<i>užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</i>	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	číselné a logické řady logické úlohy
<i>řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</i>	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	číselné a obrázkové analogie netradiční geometrické úlohy

6.6 Vyučovací předmět Projekt

Vzdělávací oblasti:

Informační a komunikační technologie (*Informační a komunikační technologie*)

Člověk a společnost (*Dějepis, Výchova k občanství*)

Člověk a příroda (*Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis*)

Člověk a zdraví (*Výchova ke zdraví*)

Člověk a svět práce (*Člověk a svět práce*)

6.6.1 Charakteristika předmětu:

Jedná se o integrovaný předmět sloužící žákům k získání komplexních znalostí o propojeném světě. Cílem je propojit poznatky z jednotlivých předmětů tak, aby odpovídaly skutečnému světu, dávaly žákům smysl a žáci byli sami vnitřně motivováni k prohlubování svých znalostí o

světě a o životě. Konkrétní realizací předmětu je projektová výuka, kdy si žáci mají možnost v určité míře vybrat, kterému tématu se hodlají věnovat, což opět posiluje jejich vnitřní motivaci.

Kompetence a požadované výstupy získají žáci při realizaci projektů, které trvají podle konkrétního zaměření jeden vyučovací blok až jeden týden. Některé projekty jsou déleodobé, lze je vytvářet kontinuálně a podle potřeby je přerušovat. To zaručuje, že by žáci měli mít dostatek prostoru pro ponoření do tématu a nabytí reálných a trvalých vědomostí a zkušeností. Projekty probíhají ve věkově smíšených skupinách žáků II. stupně. Po dokončení projektů dochází k jejich prezentaci před třídou, školou nebo i veřejností. Cílem každého projektu je výstup trvalého nebo alespoň široce přínosného charakteru (časopis, výstava, výzdoba, umělecký objekt, elektronický projekt...). Tento formát umožňuje i žákům, kteří se daného projektu neúčastnili, aby se seznámili se základními poznatky daného tématu. V předmětu Projekt je zahrnuta řada dílčích disciplin průřezových témat, zejm. OSV (vzdělávací obsah předmětu Výchova k občanství – sebepoznávací techniky a hry, komunikační aktivity; projekty déleodobého, zejm. skupinového charakteru), VDO a VMEGS (vzdělávací obsah předmětu Dějepis, který je často realizován prostřednictvím celodenních mimoškolních akcí směřujících k pochopení klíčových mezníků v českých a evropských dějinách, motivace jejich aktérů a důsledků, které z nich vyplynuly pro jednotlivce, národ a politické zřízení), MKV (vzdělávací obsah předmětů Dějepis, Zeměpis, Výchova k občanství, Umění a kultura, v nichž se uplatňuje cílevědomé zaměřování pozornosti žáků ke kulturním diferencím) a EV (vzdělávací obsah předmětů Přírodopis, Zeměpis a Tělesná výchova, v nichž dochází k propojení teoretické a praktické složky poznání přírody, jejích ekosystémů a vlivu člověka na životní prostředí).

6.6.2 Výchové a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

V tomto předmětu žáci mají možnost seznámit se podrobně s daným tématem z více úhlů pohledu. Práce probíhá ve skupině, kde se naučí správně klást otázky a následně na ně hledat relevantní odpovědi. Nedílnou součástí je kritická práce s různými zdroji informací. Dále se žáci naučí hodnotit svou práci, volit si problémy hodné svým schopnostem a přirozeně zvyšovat laťku svých výstupů. Vzhledem ke koncepci předmětu žák přímo pozná uplatnění svých poznatků v praxi i za využití příslušné terminologie.

Kompetence k řešení problémů

Mnoho témat tohoto předmětu je vyučováno pomocí stanovení problému, na které žáci hledají adekvátní řešení. Proto se žáci naučí problém rozpoznat, pojmenovat a najít správnou metodu řešení. Při řešení problému přirozeně překonávají nesnáze, poučují se ze svých chyb a v rámci kolektivu si navzájem pomáhají při problémech vyžadujících pohled více lidí.

Kompetence komunikativní

Vzhledem k práci v kolektivu je žák neustále konfrontován s nutností vhodně vyjadřovat své otázky, dílčí výsledky a náležitě prezentovat konečné výsledky pro spolužáky, průvodce, případně veřejnost. Během práce s informacemi žák je schopen rozumět psanému textu, správně interpretovat tabulky, grafy a obrázky. Při prezentaci svých výsledků umí žák svůj výsledek/názor objasnit, případně argumentovat v jeho prospěch. Díky práci ve skupině žák přispívá svou komunikací k dobrým vztahům s ostatními.

Kompetence sociální a personální

Žák získává schopnost pracovat v kolektivu, správně si zvolit svou roli a vyzkoušet si další možné role, tolerovat ostatní spolužáky. Společnou prací všech je tvořeno vhodné a bezpečné klima, umožňující všem maximální soustředění na poznávání světa. Žáci jsou motivováni ke sdělování svých postojů a vzájemnému respektu.

Kompetence občanské

Škola vytváří pro žáky prostředí, které v maximální možné míře navozuje podmínky tak, aby po opuštění školy byli žáci připraveni pro občanský život. Žáci se podílí na nastavování pravidel fungování a jejich dodržování s přirozeným akcentem na respekt základních mravních principů. Výběr projektů je činěn tak, aby žáci viděli jejich prospěšnost společnosti či přírodě.

Kompetence pracovní

Během vypracování projektů žák přichází do styku s mnoha formami práce, mezi nimiž se přirozeně nachází i manuální práce. Žáci se učí manipulaci s mnohými nástroji, bezpečnosti jejich použití a možným rizikům. Přirozeně jsou nuceni postupovat mnohdy podle návodů. Nestresující prostředí jim zajišťuje ideální podmínky pro delší soustředění a řádné dokončení rozdělané práce. Pestrost nabídky projektů žákům umožňuje profilovat svou osobnost směrem k vybranému profesnímu zaměření.

6.6.3 Ročníková práce

Klíčovým výstupem předmětu Projekt je **ročníková práce**, kterou **každý rok píše žáci 4.-9. třídy**.

Kritéria ročníkové práce:

- téma dle vlastního výběru, dostatečně konkrétní a schválené vedoucím práce;
- rozsah 4-10 normostran textu + přílohy v závislosti na tématu a na případných úpravách výstupů žáků s SVP;
- práce s relevantními zdroji knižními, tištěnými, internetovými aj.
- osnova, úvod, teoretická část, praktická část, závěr, resumé v angličtině, bibliografie, přílohy;
- praktickou částí je míněn vlastní výzkum, rozhovor, audio- či videonahrávka, umělecké dílo, rukodělný výrobek;

- teoretickou částí je míněn popis díla, technický náskres, vysvětlení pracovního postupu apod., přípustné jsou i práce výhradně teoretické;
- resumé je míněno shrnutí celé práce v anglickém jazyce na cca 5-10 řádků;
- bibliografií je míněn soupis všech použitých zdrojů informací včetně citací.

Ročníková práce může mít podobu textu, textu s přílohami nebo jiného díla (uměleckého či rukodělného), i v tomto případě je ale požadována teoretická část o rozsahu min 1 normostrany.

Hodnocení ročníkové práce zahrnuje výběr tématu, míru vlastní iniciativy při vypracování, míru inovativnosti a originality, práci se zdroji, slohovou a formální kvalitu výsledného díla, dodržování dohodnutých termínů odevzdání dílčích výstupů.

Každou práci vede jeden vedoucí, který musí být členem pedagogického sboru Naší školy, kromě toho si žák může najít externího konzultanta. Vedoucí práce píše **slovní hodnocení**, v němž se vyjádří k uvedeným hodnoticím kritériím. Kvalita ročníkové práce je pak zahrnuta do celkového hodnocení předmětu Projekt ve II. pololetí daného školního roku.

RVP výstup	ŠVP výstup	Učivo
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE		
Základy práce s počítačem		
<i>využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie</i>		Práce se stolním nebo přenosným počítačem
<i>respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závad</i>		Zabezpečení přístupu a dat
<i>chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím</i>		Heslo, zálohování dat
<i>vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích, ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost</i>	využívá informační technologie a portály pro plnění úkolů ve všech ostatních předmětech	Práce na projektech, vyhledávání a třídění informací
<i>komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení</i>	chápe rizika elektronické komunikace a účinně se jim vyhýbá	Sociální sítě, komunikační média a jejich praktické bezpečné využívání
<i>ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a</i>		referát, prezentace, power-point, školní web, školní časopis

využívá vhodných aplikací, uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem		
pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	zná pravidla citace a uvádění použitých zdrojů informací	Práce na projektech
DĚJEPIS		
uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků	Beseda	vlastní setkání s minulostí
uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	Lokální muzea – Beroun, Liteň, Všeradice
orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	Lineární pojetí času, chronologie, čas dějin a čas příběhů	Časová osa
charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	Lidé doby kamenné	Praktický projekt venku, výprava na Mramor, oheň, chýše, lukostřelba
objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	Základy zemědělství	Základy zemědělství
uvede příklady archeologických kultur na našem území	Archeologie	Závist
rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	Klimatické podmínky našeho pásu, první velké civilizace	Egypt, Řecko
uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	7 divů světa, UNESCO	Památky u nás, výlet
demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod	Náboženství, polyteismus a monoteismus, duchovnost u nás Mytologie řecká a křesťanská	V. Zamarovský

<i>křesťanství a souvislost s judaismem</i>		
<i>porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie</i>	Člověk a společnost, formy vlády; polis a demokracie; svoboda a diktatura	Školní debaťní kruh
<i>popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států</i>	Stěhování národů, rozšiřování křesťanství	Etnické složení obyvatelstva ČR, náboženství v ČR, aktuální pohyby a „stěhování národů“
<i>porovná základní rysy západoevropské, byzantsko- slovanské a islámské kulturní oblasti</i>	Náboženství v kontaktu, umění	práce s médii, audiovizuální prvky výuky, diskuse na téma současné náboženské situace
<i>objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech</i>	Velká Morava, Konstantin a Metoděj	Tetín, projekt Velká Morava
<i>vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám</i>	Křesťanství, víra, kacířství,	Praha – kamenný sen. Románská a gotická architektura (exkurze), Karlštejn, Točnick
<i>ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury</i>		
<i>vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky</i>	Renesance a humanismus, věda a umění	Dědictví antiky, Praha renesanční – exkurze
<i>vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život</i>	Husitství, reformace a protireformace	Jan Hus, husitství a jeho reflexe v pozdějších dobách; husitské muzeum Tábor
<i>popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky</i>	Zámořské objevy, koloniální obchod, geografie Země	Zámořské objevy a jejich následky – zboží, zvířata, demografie, rozšíření evr. jazyků ve světě,

		kolonialismus a jeho důsledky
objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	Vývoj české státnosti, mezinárodní politika	Spanilé jízdy, Jiří z Poděbrad, Rudolf II
objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	Náboženské spory, pokrokovost a úskalí stavovského státu	Stavovské povstání, Bílá hora, poprava, třicetiletá válka
na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus	na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus	Formy vlády u nás
rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	Přehled kulturního vývoje lidstva a naší země
vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	Moderní společnost, vývoj zřízení	Beseda – co je moderní, pokrokové, lepší či horší než dřív?
objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé	Francouzská revoluce, Napoleon, koalice, proměny zemědělství	Napoleonské války, Slavkov
porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	Národní obrození	Romantismus, klasicismus, obrození Čáslavsko a Kutnohorsko – exkurze, zámky Žleby a Kačina
charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských	Revoluce 1848, dělnické hnutí	Revoluce 1847 u nás, K. Havlíček Borovský, utopický socialismus

revolucích		
na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy	na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy	Politika jako pojem, poslání, živnost; obdivuhodní čeští politikové; současní čeští politikové
vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií	Kolonialismus ve vrcholné a pozdní fázi, bohatství a chudoba ve světě	Sociální spravedlnost, etnické mísení, velmoci a velmocenská politika
na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	Technika a technologie 19. stol., válka jako motor technického pokroku	Pára, spalovací motor; těžba a metalurgie; železniční doprava; zbrojní technologie
rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	Demokracie dříve a dnes, volební právo, systém zákonodárné moci v ČR
charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech	Nacismus, fašismus, komunismus; diktatury třetího světa; totalita v dnešním světě projekt Po stopách heydrichiády – Praha-Kobylisy, Dáblice, Libeň, Nové Město
na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	Židovský hřbitov Liteň; příběh Anny Frankové
zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	První republika, meziválečná Evropa, hospodářský boom a krize, kultura a průmysl ČSR; projekt: film Masaryk + beseda
vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	Studená válka a její bojovníci	Berlínská zeď, Vietnam, krize a sbližování Památník na Vítkově, Muzeum komunismu
vysvětlí a na příkladech	vysvětlí a na příkladech	NATO, Varšavská smlouva;

doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	Pražské jaro
posoudí postavení rozvojových zemí	Spravedlnost a nespravedlnost ve světě, dědictví kolonialismus	Turismus, obchod, moderní otrokářství, fair-trade
prokáže základní orientaci v problémech současného světa	prokáže základní orientaci v problémech současného světa, uvede je do vztahu s dějinnými událostmi	Terorismus, ekologické problémy, globální oteplování, postmoderní kultura a strava, zdraví a nemoci současného světa, technologie, závislosti
VÝCHOVA K OBČANSTVÍ		
objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	Státní symboly	Vlajka, znak, hymna
rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	Vlastenectví a nacionalismus	Současné a dřívější hodnoty; hodnoty a pseudohodnoty
zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje	Vandalismus	Beseda
zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají	Kultura a její aktivní prožívání	Divadla, výstavy, muzea
kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	Média a propaganda	Reklama, propaganda a populismus
zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu	Solidarita, hmotná nouze, obrana státu	Možnosti a schopnosti člověka k záchraně a zlepšení života druhých
uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody	uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody	Komunikační dovednosti, debata a diskuse, tolerance a kompromis

či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	
objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	Tolerance v multikulturní společnosti, menšiny	Menšiny v ČR, jejich specifika, výhody a nevýhody
rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	Rasismus a xenofobie v dějinách světa a ČR	Aktuální příklady rasismu a xenofobie
posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci	Spolupráce, týmová práce	Společné projekty školní i mimoškolní
objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	Sebehodnocení	Objektivní a subjektivní vlastnosti, hodnoty, dojmy; zdravé a nezdravé sebevědomí
posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	Jedinec a společnost, práce, cíl	Průběžný trénink soustředění, vůle, cílevědomosti
rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	Kritika a sebekritika	Kladné a záporné vlastnosti, co rozvíjet a s čím bojovat
popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní	Seberozvoj a sebedůvěra	Průběžný trénink, rozvoj talentu, využívání schopností ve prospěch kolektivu

<i>nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru</i>		
<i>rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady</i>	Vlastnictví hmotné a duševní	Majitel, vlastník, uživatel; výpůjčka a pronájem, zcizení, prodej a krádež; autor a autorství, copyright, kompilace, plagiát
<i>sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodrží zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi</i>	Rozpočet a domácí ekonomika	Peníze, příjem a výdej, spoření, vyrovnané a nevyrovnané hospodaření, výhodné a nevýhodné nákupy; nákupy po internetu; záruka a reklamace
<i>na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení</i>	Hotovostní a bezhotovostní platby	Peníze na účtu a v hotovosti, platby převodem a kartou
<i>vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít</i>	Banky a pojišťovny	půjčka, úvěr a úrok; pojištění domácnosti, věci a odpovědnosti
<i>uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu</i>	Peníze disponibilní a chybějící	Co a kdy si můžeme a nemůžeme dovolit, půjčka, dluh a splácení
<i>na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování</i>	Nabídka a poptávka, DPH, inflace	Nabídka a poptávka – kdy je které zboží levnější/dražší, tvorba cen a slev, nakupování

<i>trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz</i>		v zahraničí, DPH, inflace a devalvace měny
<i>rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané</i>	Příjmy a výdaje státního rozpočtu, sociální stát	Sociální dávky
<i>rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti</i>	Výroba, obchod, služby	Výroba, obchod, služby
<i>rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky</i>	Státní zřízení	Státní zřízení v ČR
<i>rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu</i>	Instituce v ČR	Krajská, okresní a komunální politika
<i>objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů</i>	Demokracie všedního dne	zákon, vyhláška; svoboda volby
<i>vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů</i>	Volby, zastupitelstvo	Kandidáti, místní sdružení , politické strany a koalice, pravomoc místního zastupitelstva
<i>přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv</i>	Práva a povinnosti občana	Práva a povinnosti dětí; osobní svoboda, právo na vzdělání, povinná školní docházka, svoboda projevu, náboženství

<i>a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu</i>		
<i>objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství</i>	Právní vztahy	Manželství, rodičovství, opatrovnictví, zákonný zástupce dítěte, plnoletost, trestní odpovědnost
<i>provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci</i>	Smlouva	Práva a povinnosti vyplývající ze smluv, smlouva, dohoda a úmluva, slib a přísaha, vymahatelnost plnění
<i>dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování</i>	Právo	Pravidla bezpečnosti, ochrana osobního vlastnictví, dopravní předpisy; občanský zákoník
<i>rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů</i>	Orgány právní ochrany	Policie, sociální služby, škola
<i>rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady</i>	přestupek a trestný čin	přestupek a trestný čin
<i>diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání</i>	Korupce	Příklady korupce, vliv korupce na kvalitu života
<i>popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování</i>	EU	Výhody a nevýhody členství v EU; ekonomická pomoc, měna, volný pohyb, studium, centrální řízení, dovolatelnost práva
<i>uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti</i>	Mezinárodní organizace	OSN, Unicef, UNESCO, NATO, EU, Visegrád

v zahraničních misích		
uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory	Globalizace	Internet, obchod, kultura, angličtina
uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva	Globální problémy	Ekologie, migrace, terorismus, chudoba, zbrojení
objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu	Globální a lokální problémy	Odpad a recyklace, sociální problémy, vzdělání, dopravní obslužnost
uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	Mezinárodní terorismus	Příčiny a projevy, příklady útoků; prevence
ČLOVĚK A PŘÍRODA		
FYZIKA		
změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	Základní a odvozené fyzikální veličiny
uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	Složení látek
předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	Teplota, teplotní roztažnost
využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při	využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při	hustota

řešení praktických problémů	řešení praktických problémů	
rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	Pohyb
využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	Dráha, čas, rychlost
změří velikost působící síly	změří velikost působící síly	Síla
určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	Skládání sil
využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	Newtonovy zákony
aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	Moment síly
využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	Pascalův zákon, hydrostatický tlak
předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	Archimedův zákon
určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa	určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa	Práce
využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	výkon
využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	Pohybová a polohová energie, práce

úloh		
určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	Teplo
zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	Výroba energie
rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	Šíření a odraz zvuku
posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	
sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	Elektrické obvody
rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	Elektrický proud
rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	vodivost
využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů	využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů	Elektrický odpor
využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	elektromagnet
zapojí správně polovodičovou diodu	zapojí správně polovodičovou diodu	
využívá zákona o přímočarém šíření světla ve	využívá zákona o přímočarém šíření světla ve	Zákon odrazu

<i>stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh</i>	stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	
<i>rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami</i>	rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami popíše vnímání světla zrakem	Lom světla, barva světla
<i>objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet</i>	objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet vysvětlí vztah pohybu země se střídáním dne a noci a ročními obdobími	Keplerovy zákony
<i>odlíší hvězdu od planety na základě jejich vlastností</i>	odlíší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	hvězdy, planety
CHEMIE		
<i>určí společné a rozdílné vlastnosti látek</i>	určí společné a rozdílné vlastnosti látek	hustota, rozpustnost, skupenství, oddělování složek směsí (filtrace, krystalizace)
<i>pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí</i>	pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek	H-věty, P-věty, piktogramy
<i>objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek</i>	objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	první pomoc a chování při popálení, poleptání, pořezání a zasažení oka. Zastavení plynového přívodu.
<i>rozlišuje směsi a chemické látky</i>	rozlišuje směsi a chemické látky	roztok, suspenze, pěna, emulze, gel, slitina, chemická

		látka
vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	hmotností zlomek, koncentrace
vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	teplota, míchání, pohyb částic
navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	filtrace, destilace, krystalizace
rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	destilace, čištění odpadních vod, eutrofizace, pitná voda, měkká a tvrdá voda
uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva, smog
používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	popíše rozdíl mezi atomem a molekulou a používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	atom, Bohrov model, jádro, protony, neutrony, elektrony, elektronový obal, valenční vrstva, chemická vazba, molekula
rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech	na základě struktury atomu popíše rozdíly mezi atomy různých prvků a rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech	atom, prvek, molekula, chemická vazba, sloučenina, slitina
orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, využívá periodickou tabulku při řešení příkladů a otázek reaktivity, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	periodická soustava prvků, trendy, elektronegativita, kovy, nekovy, molární hmotnost, protonové číslo, látkové množství, radioaktivita
rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	zákon zachování hmotnosti, vyčíslování chemických rovnic, chemická rovnice, endotermní a exotermní reakce

<i>přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu</i>	přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	výchozí látka, produkt, látkové množství, hmotnost, hustota
<i>aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu</i>	aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	teplota, plocha, katalýza
<i>porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí</i>	porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	oxidy, halogenidy, kyseliny, zásady, soli, jejich vlastnosti a chemické vzorec, principy a aplikace názvosloví
<i>vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet</i>	vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet	Kyselý déšť, koloběh vody
<i>orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi</i>	orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	pH a jeho měření, indikátor, neutralizace, pH půdy, pálení žáhy, bodnutí hmyzem
<i>rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití</i>	rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	Alkany, alkeny, alkyny, aromatické uhlovodíky, ropa, uhlí, zemní plyn, paliva
<i>zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy</i>	zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	těžba ropy, ropa jako výchozí surovina pro výrobu, využívání fosilních paliv, zdroje energie
<i>rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití</i>	rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	alkoholy, karboxylové kyseliny
<i>orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovinách, tucích,</i>	orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovinách, tucích,	fotosyntéza, dýchání, aminokyseliny, bílkoviny tuky, sacharidy, metabolismus

<i>sacharidech</i>	sacharidech	
<i>určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu</i>	určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu	fotosyntéza
<i>uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů</i>	uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	zdravá a vyvážená strava, potravinové doplňky
<i>zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi</i>	zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	trvale udržitelný rozvoj, recyklace, obnovitelné zdroje,
<i>aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe</i>	aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	typy hasicích přístrojů a jejich použití, hořlaviny
<i>orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka</i>	orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	hnojiva, plasty, syntetická vlákna, pesticidy, insekticidy
PŘÍRODOPIS		
<i>rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů</i>	rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů uvědomuje si hodnotu života	vznik života – vývoj, rozmanitost, projevy života, názory na vznik života
<i>popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel</i>	popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel Dokáže jmenovat několik zástupců jednobuněčných a mnohobuněčných	dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti, přenos dědičných informací, vliv na vývoj organismů
<i>třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek</i>	třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	
<i>uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů</i>	uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení

uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	Ví, co jsou bakterie, viry, antibiotika, antivirotika. Rozumí škodlivému a podpůrnému vlivu mikrofauny a mikroflóry	Viry, bakterie, historie léčení některých nemocí, očkování
vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti		rozmnožování
rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	V okolí školy nasbírat jedlé houby, poznat jedovaté a ví, jak se chovat při otravě houbami.	houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami
vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích		houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy
objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	lišejníky – stavba, symbióza, výskyt a význam
odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům		
porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku	porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku	anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)
vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování

<p><i>rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů</i></p>	<p>rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů</p>	<p>system rostlin – poznávání a zařazování běžných druhů a vybraných zástupců nižších a vyšších rostlin (řasy, mechorosty, kapradorosty, nahosemenné, krytosemenné rostliny), jejich vývoj</p>
<p><i>odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí</i></p>	<p>Je schopen charakterizovat změny rostliny v horkém/chladném prostředí, přizpůsobení na nedostatek vláhy.</p>	<p>Biomy světa, výšková a šířková zonálnost. Mikro měřítko – odlišnosti v rámci oslunění, půdy, srážkový stín. význam rostlin a jejich ochrana</p>
<p><i>porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</i></p>	<p>porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</p>	
<p><i>rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin</i></p>	<p>rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin ve svém okolí si všimá běžných hospodářských a volně žijících zvířat</p>	<p>vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí; obratlovci práce s atlasem a poznávání podle klíče</p>
<p><i>odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</i></p>	<p>odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</p>	<p>rozšíření, význam a ochrana živočichů – živočišná společenstva; hospodářsky významné druhy; kriticky ohrožené druhy</p>
<p><i>zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</i></p>	<p>zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</p>	<p>Canisterapie, hipoterapie, projevy chování živočichů</p>

určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, nervová), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti
objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	vývin jedince; hlavní období lidského života vývojová psychologie
rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života	rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života ví, o prevenci některých onemocnění	nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka
aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla	aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla ví, jak se chovat v krizové situaci, umí zhodnotit své síly	zásady poskytování první pomoci; závažná poranění a život ohrožující stavy
objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života zná souvislost s deskovou tektonikou	Země – vznik a stavba Země vnější a vnitřní geologické děje – příčiny a důsledky vliv na utváření zemského povrchu, souvislost se vznikem Země, magnetismus

<p>rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek</p>	<p>rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek lokalizovat jejich výskyt v blízkém okolí školy, vznik vápence, jeho vliv na krasovou krajinu</p>	<p>nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, praktický význam a využití vybraných zástupců kras, jeskyně</p>
<p>rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody</p>	<p>rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody v okolí je schopen lokalizovat tvary takto vzniklé</p>	<p>Geologické děje</p>
<p>porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě</p>	<p>porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě zná rozdíly v úrodnosti půd, ví, které půdy jsou úrodné a umí je lokalizovat</p>	<p>půdy – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, devastace a příklady rekultivace zelené hnojení</p>
<p>rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků</p>	<p>rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků</p>	<p>vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí geologický vývoj a stavba území ČR – Český masiv, Karpaty</p>
<p>uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi</p>	<p>uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi dokáže analyzovat svůj životní styl a jeho vliv na</p>	<p>vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – vznik života, vývoj organismů a jejich přizpůsobování prostředí podnebí a počasí ve vztahu k životu organismů udržitelný rozvoj doby ledové a meziledové</p>

	planetu	a jejich vliv na život na Zemi globální oteplování přírodní ohrožení, rizika a katastrofy
ZEMĚPIS		
<i>organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů</i>	Pracuje s mapou a atlasem, umí interpretovat kartogram a kartodiagram, v atlase vyhledá vhodnou tematickou mapu dle zadaného úkolu.	Mapa, atlas, používané topografické značky, kartografický jazyk, kartografická zobrazení, liniové a plošné útvary, mapa x plán, statistická data, grafy
<i>používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii</i>	používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	kartografický jazyk, kartografická zobrazení, liniové a plošné útvary, mapa x plán, statistická data, grafy glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map,
<i>přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajině sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině</i>	Podle mapy je schopen lokalizovat důležité bariéry a v terénu si všímá jejich významu.	orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě
<i>vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové</i>	Umí orientovat mapu v terénu, pohybovat se podle mapy. Vnímá, jak na něj konkrétní místa působí a snaží se své pocity popsat nebo jinak	Mentální mapa aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě

<i>vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu</i>	vyjádřit.	
<i>zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy</i>	Zná sluneční soustavu, ví, co je Mléčná dráha, uvědomuje si naši nepatrnost v rozpínajícím se vesmíru.	Planetární geografie, tvar, velikost a pohyby Země,
<i>prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů</i>	Zná základní pojmy o tvaru Země a jejich propojení ke kartografii, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	Koule, elipsoid, geoid, Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas
<i>rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu</i>	Zná základní složky přírodní sféry, rozumí jejich propojení, aplikuje jejich vlastnosti na analýzu vlivu na člověka	Hydrosféra, atmosféra, povrch Země, biosféra, pedosféra
<i>porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost</i>	Rozumí rozdílům ve tvarech vzniklých vnějšími a vnitřními činiteli, činitele je schopen pojmenovat. Ve svém okolí vnímá vliv činitelů na člověka a možná ohrožení a rizika s nimi spojená	Exogenní a endogenní činitelé
<i>rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa</i>	Je schopen podle svých znalostí stanovit kritéria pro regionalizaci a následně vymežit regiony. Rozumí možnostem různého vymezení regionů.	Regionalizace, hranice, makroměřítko, kritéria homogenity
<i>porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a</i>	Zná rozdíl mezi kontinentem a světadílem (makroregionem), porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti,	modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení

vybraných (modelových) států	potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	
<i>zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich</i>	zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	Problémové oblasti světa, ozbrojené konflikty
<i>posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa</i>	Vnímá rozdíly v zalidnění světa, propojuje tato zjištění s vědomostmi o přírodním obrazu Země. Je si vědom dynamiky v růstu obyvatelstva, přirozenosti migrace. Umí popsat pojmy globalizace, multikulturalismus a těchto pojmů se nebojí.	obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky
<i>posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel</i>	Zná základní formy zakládání sídel, přírodní podmínky determinující funkce a prosperitu sídla	Geografie sídel, urbanizace, suburbanizace
<i>zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje</i>	Rozumí základním principům globálního hospodářství, rozdělení svět na bohatý Sever a chudý Jih. Vzájemnou propojenost regionů surovinově bohatého Jihu a kapitálově bohatého Severu	světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně
<i>porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit</i>	porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně
<i>porovnává státy světa a zájmové integrace států</i>	porovnává státy světa a	porovnávací kritéria: národní

<i>světa na základě podobných a odlišných znaků</i>	zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa
<i>lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech</i>	Na mapě lokalizuje hlavní místa geopolitického zájmu vybraných aktérů a změny v oblasti v poslední době. Je schopen vysvětlit na základě příkladů hlavní zákonitosti politické geografie. Sleduje aktuální dění.	Geopolitika, politická geografie, nacionalismus, teritorializace, geopolitické kódy, problémové oblasti světa, mezinárodní vztahy
<i>porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny</i>	Zná rozdíl mezi přírodou a krajinou, uvědomuje si význam člověka na vytváření krajiny. Porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny	krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajiny
<i>uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)</i>	uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	Biomy světa
<i>uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</i>	Ve svém okolí vyhledá místa poškozená lidskou činností a pokusí se vysvětlit jejich vliv na přírodu a společnost.	vztah přírody a společnosti – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva
<i>vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle</i>	vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště	místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení

<i>bydliště nebo školy</i>	nebo školy	místního regionu, vztahy k okolním regionům
<i>hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům</i>	hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům	základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry)
<i>hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu</i>	hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	Česká republika
<i>lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit</i>	Porovnává rozdíly v jádrových oblastech z hlediska hospodářské činnosti a osídlení	Obyvatelstvo a hospodářství ČR
<i>uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států</i>	Zná organizace, jejichž je ČR členem včetně charakteristiky organizace. Sleduje aktuální dění.	ČR jako aktér v mezinárodní politice
<i>ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu</i>	Umí se orientovat v terénu za pomoci mapy a buzoly. Umí mapu zorientovat.	cvičení a pozorování v terénu místní krajiny
<i>aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny</i>	Při pozorování krajiny a přírody si tvoří zápisky, náčrty, fotografie, které následně zvládne rozpracovat.	cvičení a pozorování v terénu místní krajiny
<i>uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech</i>	Umí se pohybovat bezpečně v přírodě. Ví, co si zabalit na jednodenní výlet. Ví, co si zabalit na vícedenní výlet. Zná zásady nakládání se zdroji vody. V přírodě po sobě zanechává čisté prostředí.	pobyt v přírodě

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE – PRACOVNÍ VÝCHOVA		
<i>provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň</i>	Technické práce	Práce se dřevem, papírem a textilem
<i>řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí</i>	Technické úkoly	Nástroje, nářadí a jejich bezpečné použití
<i>organizuje a plánuje svoji pracovní činnost</i>	Organizace práce	Projekt, nákres, posloupnost pracovních úkonů
<i>užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku</i>	Technická dokumentace	Nákres, náčrt, technický výkres
<i>dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu</i>	Bezpečnost a hygiena, první pomoc	Bezpečnost a hygiena, první pomoc
<i>sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model</i>	Model podle návodu	Stavebnice, papírový model, origami
<i>navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.</i>	Konstrukční práce	Modely ze špejlí
<i>provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení</i>	Montáž a demontáž	Výměna baterky; jízdní kolo
<i>volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin</i>	Pěstování rostlin	Práce na pozemku
<i>pěstuje a využívá květiny pro výzdobu</i>	Pěstování okrasných květin	Práce na pozemku
<i>používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu</i>	používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	Práce na pozemku
<i>prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty</i>	Chov zvířat	Zvířata ve třídě
<i>dodržuje technologickou</i>	První pomoc při úrazu	Zásady první pomoci;

<i>kážeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty</i>	způsobeném zvířaty	dezinfekce
<i>provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví</i>	Platební styk	Platba v hotovosti a kartou
<i>ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů</i>	Práce v domácnosti	Práce v domácnosti; nástroje a elektrospotřebiče
<i>správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu</i>	Domácí údržba	
<i>dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem</i>	Bezpečnost při práci s elektrospotřebiči	První pomoc při úrazu el. proudem
<i>používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče</i>	Kuchyňské práce	Krájení, mixování a mletí, ovládání sporáku
<i>připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy</i>	Zdravé vaření	Příprava jídel, zdravé a nezdravé potraviny, biopotraviny, čištění zeleniny
<i>dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti</i>	Stolování	Pravidla stolování
<i>vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů</i>	Pozorování a experimenty	Lupa, mikroskop, dalekohled, měřicí přístroje
<i>zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k</i>	Protokol k experimentu	Protokol k experimentu

<i>nimž dospěl</i>		
<i>vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci</i>	Podklady k experimentu	Práce s encyklopedií, odbornou literaturou, internetem
<i>dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci</i>	Bezpečnost a ochrana ŽP při experimentování	Pravidla bezpečnosti v chemii, fyzice a pracovním vyučování
<i>poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři</i>	První pomoc v laboratoři	První pomoc v laboratoři
<i>ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky</i>	Digitální technika	Bezpečnost při práci s digitálními technologiemi
<i>propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení</i>	propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení	Propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení
<i>pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava</i>	Mobilní technologie	Praktické užití mobilních technologií, výukové aplikace, jízdní řád, mapa
<i>ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením</i>	ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením	ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením
<i>dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu</i>	První pomoc při práci s digitální technikou	První pomoc při práci s digitální technikou
<i>orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí</i>	Pracovní náplň vybraných profesí	Pracovní náplň vybraných profesí
<i>posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy</i>	Volba povolání	Sebepoznání, talent, soudnost, ambice, sebedůvěra
<i>využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání</i>	Profesní poradenství	Konzultace se školním psychologem/výchovným poradcem
<i>prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu</i>	Sebeprezentace	Vlastní strukturovaný životopis, profil uchazeče, motivační dopis, pohovor

6.7 Vyučovací předmět Umění a kultura

Vzdělávací oblasti:

Umění a kultura (*Hudební výchova*)

6.7.1 Charakteristika předmětu:

Umělecký a estetický předmět rozvíjející schopnost vnímat krásu, emoce, sociální vazby. Základní hudební výuka (zpěv a hraní) se integruje i do mimoškolních aktivit. Výuka zahrnuje mimoškolní aktivity, návštěvy kulturních zařízení a akcí, práci v plenéru. Výtvarné vyjádření se promítá i do jiných předmětů, zejména projektu. Ve vyšší míře zahrnuje průřezové téma Multikulturní výchova (etnické umění, malba, plastika, maska, oděv a kostým, tvářnost architektury, řemeslného a užitého umění, masová, spotřební a komerční výtvarná produkce, umění a design, estetická složka ve službách reklamy, etnický folklór a moderní etnohudba, africké kořeny moderních hudebních žánrů, problematika zvyku, masového a ojedinělého vkusu).

6.7.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žáci jsou vždy v různorodých skupinách.

Kompetence k řešení problémů

Rozvíjí se představa o různohlasí, stylové vhodnosti a patřičnosti, harmonii a toleranci. Žák si osvojuje vztah mezi zadáním a vhodným způsobem zpracování. Objevuje možnosti a limity jednotlivých technik i své vlastní nadání a rezervy.

Kompetence komunikativní

Podstata předmětu vyžaduje kolektivní domluvu, shodu, porozumění.

Kompetence sociální a personální

Žák si uvědomuje sílu a krásu sjednocené kolektivní práce a vyjádření, sborového zpěvu, kánonu, úsilí cílené ke společnému dílu, objektu, výstavě, prezentaci.

Kompetence občanské

Žák chápe hudbu jako jeden z výrazných rysů národního charakteru a podle svých možností své hudební schopnosti rozvíjí. Žák vnímá estetickou složku světa kolem sebe, tříbí si na ni názor, má zájem a nápady, jak ji zlepšovat. Poznává výtvarné styly jednotlivých období významných pro sebeurčení českého národa.

Kompetence pracovní

Žák si vyzkouší jiné než rozumové a logické činnosti, zlepší si jazykovou komunikaci, koordinaci pohybů a zručnost, objeví kouzlo individuality, inspirace, talentu a svobodného sebevyjádření.

HUDEBNÍ VÝCHOVA		
<i>využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</i>	Zapojuje se školních akcí, nacvičuje sborový zpěv a hru na nástroj	Sborový zpěv, kánon, slavnostní program pro rodiče
<i>uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého</i>	Zpívá čistě, má radost z pospolitosti podpořené hudbou, vnímá písňový text jako specifickou formu sdělení o skutečnosti	Lidová píseň, zlidovělá píseň, táboráková píseň; epika a lyrika; umělá tvorba
<i>reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</i>	Vystihne a udrží rytmus, chápe posloupnost tónů ve stupnici, vnímá různorodost hudebních nástrojů a jejich vhodnost pro různé příležitosti	Orffův instrumentář, kytara, flétna, piáno
<i>realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů</i>		
<i>rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</i>		Základy lidových a společenských tanců
<i>orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové</i>	Rozumí pojům tempo, rytmus, dynamika, instrumentace	Aktivní poslech hudební skladby, sledování klipů s rozborem

<i>prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku</i>		
<i>zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami</i>	Rozpozná hudbu klasickou a moderní, pozná některé typické dobové styly	Bach, Vivaldi, Mozart; Dvořák, Smetana; opera a opereta, jazz a swing, kuplet, country, pop, rock aj.
<i>vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění</i>	Chápe roli hudby ve vazbě na jiné sdělovací kódy a umělecké žánry	Hudba a emoce, filmová hudba, motivační hudba, meditační hudba
VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
<i>vybírání, vytváření a pojmenování co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků</i>	Experimentování s výtvarnými technikami a jejich kombinací	Abstraktní tematika provedená volně zvolenou technikou
<i>užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie</i>		Abstraktní tematika provedená volně zvolenou technikou
<i>užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném</i>	k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	Skupinová tvorba vlastního filmu

umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace		
vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama a jiné žánry,	vizualizované dramatické akce; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry
rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, literárních)	Arteterapie, poslech hudby při volné tvorbě
interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	historické, sociální, náboženské, folklorní, přírodní a kulturní souvislosti	Návštěva výstav GHMP
porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	Prostor k vytvoření si vlastního názoru na daný umělecký směr či konkrétního umělce	Beseda s umělcem
ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézají vhodnou formu pro jejich prezentaci		Kolektivní obhajoba vlastních prací

6.8 Vyučovací předmět Tělesná výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho zdraví

6.8.1 Charakteristika předmětu:

Tělesná výchova je realizována tak, aby žákům přinášela fyzická aktivita radost z pohybu a v co největší míře radost z pobytu na čerstvém vzduchu. V tělesné výchově dbáme na funkce tělesné aktivity směřující k lepšímu fyzickému zdraví, psychohygieně, zásadám fair play a etickým zásadám. Pro účely tělesné výchovy využíváme školní dvůr s hřištěm, přilehlé okolí a tělocvičnu pronajímanou od městyse Liteň. Vzhledem k možnostem pedagogického sboru jsou do tělesné výuky zařazovány alespoň v minimální míře i outdoorové sporty jako je jízda na vodě, lezení na stěně a na skalách, případně horská kola. Během tělesné výchovy by se žáci měli odreagovat od učení, poznat své spolužáky i v jiných situacích a naučit se vzájemnému respektu.

Důležitou součástí výuky předmětu Tělesná výchova (s vazbou na jiné předměty, zejm. Zeměpis, Dějepis a Výtvarnou výchovu, a průřezová témata, zejm. EV, MKV a OSV) jsou vícedenní mimoškolní sportovní akce – vandry, přechody hor, zahraniční výjezdy. Tyto akce mají vyšší hodinovou dotaci (až 10 hodin denně) a jsou zaměřené na fyzický i psychologický seberozvoj ve zdravém prostředí a bez účasti digitálních technologií.

Tematická oblast Výchova ke zdraví je realizována zčásti v rámci Tělesné výchovy, zčásti v rámci Projektu.

6.8.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák se naučí poznávat možnosti svého těla, vlastní fyzické možnosti a způsoby jejich rozvoje.

Kompetence k řešení problému

V dané sportovní situaci zhodnotí možnosti řešení a jednu si vybere a realizuje. Je schopen zpětně zhodnotit svou volbu a poučit se pro příště. Při hře je schopen zhodnotit možnosti své i materiálu tak, aby nedocházelo k úrazům a nadbytečné únavě materiálu.

Kompetence komunikativní

Při týmových hrách je schopen adekvátní komunikace s ostatními, vyvaruje se zbytečných vulgarit, uznává rozhodčího jako ochránce pravidel hry. Je schopen použít základní sportovní terminologii.

Kompetence sociální a personální

Při hře uznává ostatní, respektuje jejich potřeby. Ví o schopnostech svých i ostatních. Při hře se chová tak, aby nikomu nebylo ublíženo, ví o zásadách bezpečného sportování. Umí si v kolektivním sportu najít svou roli a respektovat role ostatních. Dobré vztahy ze sportu si přenáší i do dalších aktivit.

Kompetence občanské

Chrání své zdraví a udržuje zdravý životní styl. Ví, jaká zranění hrozí při sportování, aktivně se jim snaží předcházet a v případě krizové situace ví, jak se zachovat.

Kompetence pracovní

Při fyzické aktivitě dbá bezpečnostních pravidel a ochrany zdraví. Při přípravě hřiště/hry/úklidu sportoviště se aktivně zapojuje.

RVP výstup	ŠVP výstup	Učivo
aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	význam pohybu pro zdraví – pohybový režim, pohybové aktivity, rekreační (výkonnostní sport)
usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	Žák si po zhodnocení své zdatnosti stanoví cíl dalšího zlepšení či udržení úrovně	rozvoj rychlostních, vytrvalostních, silových a koordinačních schopností
samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	Před cvičením se žák umí samostatně zahřát a rozcvičit, po ukončení protáhnout	Rozcvičení, protáhnutí, zahřátí organismu
odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	Žák zná nebezpečí návykových látek, podpůrných prostředků, dopingů a odmítá jejich používání.	Drogy, škodlivé látky pro tělo
uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportoviště, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportoviště, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – hygiena, vhodné oblečení a obutí v nestandardním prostředí

<p><i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</i></p>	<p>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p>	<p>Všechny možné kolektivní i nekolektivní hry a sporty</p>
<p><i>posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</i></p>	<p>posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</p>	<p>Činnosti ovlivňující zdravotní stav</p>
<p><i>užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</i></p>	<p>užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</p>	<p>Činnosti ovlivňující zlepšení osobních pohybových dovedností a pohybové učení</p>
<p><i>naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</i></p>	<p>naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</p>	<p>Činnosti ovlivňující zlepšení osobních pohybových dovedností a pohybové učení</p>
<p><i>dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</i></p>	<p>dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</p>	<p>Činnosti ovlivňující zlepšení osobních pohybových dovedností a pohybové učení</p>
<p><i>rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</i></p>	<p>rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</p>	<p>Činnosti ovlivňující zlepšení osobních pohybových dovedností a pohybové učení</p>
<p><i>sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí</i></p>	<p>sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí</p>	<p>Činnosti ovlivňující zlepšení osobních pohybových dovedností a pohybové učení</p>

<i>zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže</i>	zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	Činnosti ovlivňující zlepšení osobních pohybových dovedností a pohybové učení
<i>zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci</i>	zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	Činnosti ovlivňující zlepšení osobních pohybových dovedností a pohybové učení
<i>uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení</i>	uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení	Činnosti ovlivňující zlepšení osobních pohybových dovedností a pohybové učení
<i>zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení</i>	zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení	Činnosti ovlivňující zlepšení osobních pohybových dovedností a pohybové učení
<i>aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení</i>	aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	Činnosti ovlivňující zlepšení osobních pohybových dovedností a pohybové učení
VÝCHOVA KE ZDRAVÍ		
<i>respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě</i>	Podílí se na tvorbě pravidel a jejich dodržování. Jeho soužití se spolužáky je plné respektu a porozumění. Přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	Vztahy ve dvojici a v komunitě
<i>vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné</i>	Na příkladě třídní komunity si vyzkouší možné role v kolektivu. Kolektiv pozitivně ovlivňuje a šíří všeobecné veselí.	Vztahy v komunitě

prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví		
vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	Tělesné, duševní a sociální zdraví, fungování v kolektivu, komunitě
posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	Návykové látky, civilizační choroby, zdravý životní styl
usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	Podporuje u sebe zdravý životní styl	Návykové látky, civilizační choroby, zdravý životní styl
vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	Návykové látky, civilizační choroby, zdravý životní styl
dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	Rozumí základním principům vyvážené zdravé stravy a sám se snaží jí u sebe dosáhnout.	výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy
uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	Ví, kdy používat ochranné pomůcky. Dodržuje zásady bezpečnosti. uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	Základy zdravovědy, laická před-lékařská první pomoc ochrana před chronickými nepřenosiými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě),

		základy první pomoci
<i>projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce</i>	projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnání, trestná činnost, dopink ve sportu
<i>samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím</i>	samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti
<i>respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví</i>	respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	Etiketa dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny
<i>respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování</i>	respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity
<i>uvádí do souvislosti</i>	uvádí do souvislosti	

<p><i>zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</i></p>	<p>zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</p>	<p>autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnání, trestná činnost, dopink ve sportu preventivní akce</p>
<p><i>vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi</i></p>	<p>vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi</p>	<p>manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt</p>
<p><i>projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc</i></p>	<p>Ví, jak se zachovat v krizové situaci. Zná tísňová čísla integrovaného záchranného sboru. Snaží se předcházet krizovým situacím. Nebojí se přejmout zodpovědnost za sebe, případně za slabšího.</p>	<p>održování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládnání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) předlékařská laická první pomoc</p>
<p><i>uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí</i></p>	<p>Ví, jak se zachovat v krizové situaci. Zná tísňová čísla integrovaného záchranného sboru. Snaží se předcházet krizovým situacím. Nebojí se přejmout zodpovědnost za sebe, případně za slabšího.</p>	<p>Maskovačky, simulované krizové situace. Bezpečnost práce</p>

7. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Obecně v Naší škole neprobíhá zdaleka tolik kvantifikovatelných aktivit jako v běžných školách – nejde o sběr známek za testy, jde o porozumění. Základním způsobem hodnocení je slovní zpětná vazba, ústní i písemná.

7.1 Kritéria hodnocení žáků

1. Pro hodnocení žáků Naší školy se používá především slovní hodnocení. Na prvním stupni hodnotíme v průběhu, v pololetí i na konci ročníku výhradně slovně. Na druhém stupni může být žákovi vydáno v případě zákonně dané potřeby (při přestupu nebo postupu na jinou školu) vysvědčení se známkami. Slovní hodnocení se v takovém případě přepočítává podle níže uvedených kritérií, přihlíží se také k celkovému dojmu a výsledkům žákova studia (viz bod 10).
2. Slovní hodnocení žáka je součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení. Hodnocení je souhrnnou zpětnou vazbou o tom, co žák zvládl při osvojování učiva, tj. konkrétních znalostí, dovedností, vědomostí a návyků. Hodnocení vykonává průvodce průběžně během výuky ve škole, ale i na akcích mimo školu po celý školní rok.
3. Ve všech ročnících se používá sebehodnoticí sešit Kindex, v němž si žák v jednotlivých sekcích podle předmětů vyznačuje probrané učivo a své úspěchy v něm.
4. K sebehodnocení je možné využít i dalších metod, např. sebereflexe žáků po ukončeném projektu, písemné sebehodnocení, v písemném projevu vyznačování toho, co se žákovi povedlo a naopak apod. Sebereflexe žáků na druhém stupni probíhá zejména ústní formou po zakončení logických tematických celků, volba konkrétní realizace je na každém průvodci.
5. Důležitým prvkem procesu učení je práce s chybou. Žáci mají právo udělat chybu s vědomím toho, že chybovat je normální, neboť je to nedílná součást procesu každého učení. Chyba a následná práce s ní je příležitostí ke zlepšení.
6. Hodnocení není primárně zaměřeno na srovnávání žáka s jeho spolužáky, ale soustřeďuje se na individuální pokrok každého žáka.
7. Průvodce sleduje úroveň osvojování kompetencí žáků.
8. Při hodnocení chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou průvodce posuzuje respektování dohodnutých pravidel, dodržování bezpečnostních pokynů a ochranu zdraví i udržování dobrých mezilidských vztahů (pochopení, tolerance, pomoc druhým atd.)
9. Příklad převodu slovního hodnocení na známky:

Klasifikační stupeň		Příklad odpovídajícího slovního hodnocení
1	výborný	Bez problémů zvládáš novou látku, dokážeš ji propojovat s dřívějšími poznatky a vyvozovat správné závěry a logické úsudky, vysvětlit je druhým, pracuješ hbitě, soustavně, pozorně a s velkou motivací
2	chvalitebný	Zadanou práci i učení zvládáš dobře, rád si ho ale rozdělujete na to, co ti jde samo, a to ostatní. Prospělo by ti přijímat všechno se stejnou otevřeností.
3	dobry	V tvé práci a výsledcích jsou patrné výkyvy, někdy ti všechno jde, jindy jsi bez zájmu a zbytečně se zasekáváš.

4	dostatečný	Je škoda, že tě málokdy vidíme zapojeného do práce s ostatními. Když začneš něco dělat, má to přijatelnou úroveň, ale zdá se, že se ti do toho chce jen málokdy.
5	nedostatečný	Po celý rok jsi vypadal, jako by sis vzal volno. Pokud chceš mít ze školy stejný užitek jako všichni, bude lepší absolvovat tento ročník ještě jednou.

7.2 Forma hodnocení – zpětné vazby

1. **Grafická** – na prvním stupni průběžné vybarvování jednotlivých políček s učivem v Kindexu.
2. **Ústní** – směrem k dětem průběžná a spontánní během výuky; směrem k rodičům při školních Slavnostech a třídních schůzkách, v případě potřeby na individuálních konzultacích.
3. **Písemná** – slovní hodnocení za všech předmětů na vysvědčení, v případě potřeby konzultace s rodiči prostřednictvím e-mailu.

7.3 Stupně hodnocení prospěchu

(pouze v zákonem stanovených případech)

7.3.1. U předmětů s převahou teoretického a znalostního zaměření

1. stupeň (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje znalosti při řešení teoretických a praktických úkolů. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný. Výsledky jeho činností jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je také schopen samostatně studovat vhodné texty.

2. stupeň (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované činnosti. Samostatně nebo podle menších podnětů průvodce uplatňuje znalosti při řešení teoretických a praktických úkolů. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

3. stupeň (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci průvodce korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů průvodce. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu průvodce.

4. stupeň (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických i praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí průvodce opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

5. stupeň (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně. Má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty průvodce. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí průvodce. Nedovede samostatně studovat.

7.3.2 U předmětů s převahou výchovného a uměleckého zaměření

1. stupeň (výborný)

Žák je v činnostech snaživý a aktivní. Plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Projevuje aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus či tělesnou zdatnost.

2. stupeň (chvalitebný)

Žák je v činnostech méně snaživý a aktivní. Svoje osobní předpoklady plně nevyužívá, dokáže se rozvíjet v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev má jen menší nedostatky z hlediska požadavků. Žák dokáže aplikovat osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má menší zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus či tělesnou zdatnost.

3. stupeň (dobrý)

Žák je v činnostech méně snaživý a aktivní. Nevyužívá dostatečně své osobní předpoklady, obtížně rozvíjí své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Dopouští se chyb, jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc průvodce. Nemá dostatečný zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj vkus či tělesnou zdatnost.

4. stupeň (dostatečný)

Žák je v činnostech velmi málo aktivní a snaživý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí průvodce. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus či tělesnou zdatnost.

5. stupeň (nedostatečný)

Žák je v činnostech pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus či tělesnou zdatnost.

7.3.3 Stupně hodnocení chování

1. stupeň (velmi dobré)

Žákovi se v podstatě daří respektovat dohodnutá pravidla. Dodržuje bezpečnost při různých činnostech, chrání si svoje zdraví i zdraví ostatních, šetrně zachází s pomůckami jemu svěřenými. Snaží se o toleranci, pochopení a dodržování vzájemných mezilidských vztahů nejen ve škole, ale i na veřejnosti.

2. stupeň (uspokojivé)

Žák často porušuje dohodnutá pravidla stanovená školním řádem, svým chováním často ohrožuje ostatní, nedbá o šetrné zacházení se školním a cizím majetkem, porušuje opakovaně bezpečnostní pokyny. Jeho vystupování ve škole a na veřejnosti neodpovídá zásadám dobrých mezilidských vztahů (např. pokusy o podvádění, ubližování druhým, nevhodné vulgární chování) a to i přesto, že jsou k řešení tohoto problematického chování přizváni rodiče.

3. stupeň (neuspokojivé)

Žák nedodržuje stanovená pravidla, úmyslně ničí cizí a školní majetek, vůbec nerespektuje pokyny k ochraně zdraví při různých činnostech. Svým chováním ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních spolužáků.

7.4 Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním (zdravotním znevýhodněním je i dlouhodobá nemoc). Při hodnocení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze jeho postižení nebo znevýhodnění. Průvodci respektují doporučení pedagogicko-psychologické poradny či SPC. Způsob hodnocení žáka je součástí individuálního plánu, který vzniká ve spolupráci vyučujícího, zákonného zástupce žáka, případně i poradenského zařízení.

Pro získávání podkladů pro hodnocení těchto žáků volí průvodce vhodné a přiměřené způsoby a při zjišťování úrovně žákovských vědomostí a dovedností volí takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá postižení nebo znevýhodnění negativní vliv. Hodnocení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami se řídí Vyhláškou č. 48/2005 Sb. ve znění pozdějších předpisů, pokud není jiným právním předpisem stanoveno jinak.

7.5 Celkové hodnocení žáků na vysvědčení

Škola z možností daných legislativou využívá tyto stupně celkového hodnocení:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním
- b) prospěla(a)
- c) neprospěl(a)
- d) nehodnocen(a)

Žák je hodnocen stupněm:

- a) **prospěl(a) s vyznamenáním**, pokud plně využívá kompetence k osvojování vzdělávacího obsahu.
- b) **prospěl(a)**, pokud kompetence k osvojování vzdělávacího obsahu nevyužívá plně.
- c) **neprospěl(a)**, pokud nesplnil(a) deklarované výstupy ani nevyužívá své kompetence.
- d) **nehodnocen(a)**, pokud nemohl(a) být hodnocen(a) např. ze zdravotních důvodů.

Konkrétní způsob použití jednotlivých stupňů hodnocení stanoví Školní řád.

7.6 Výchovní opatření

1. Pochvala průvodce třídy:

Průvodce třídy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu průvodce třídy za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvajících úspěšnou práci. Pochvalu průvodce třídy uděluje průvodce třídy, který neprodleně oznámí udělení pochvaly prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci. Udělení pochvaly se zaznamená do dokumentace školy a na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

2. Pochvala ředitele školy:

Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci. Ředitel školy neprodleně oznámí udělení pochvaly prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci. Udělení pochvaly se zaznamená do dokumentace školy a na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

3. Důtka průvodce třídy, důtka ředitele školy:

Tato formální kázeňská opatření se využívají jen ve zcela okrajových případech, když dlouhodobě selhává kázeňské působení na žáka ze strany průvodců, výchovného poradce i třídního kolektivu. Všechny kázeňské přestupky se řeší přednostně domluvou, debatou v kruhu, navržením nápravného opatření odpovídajícího charakteru provinění („přirozený následek činu“). Pokud se sahá k důtce, pak ne jako k řešení, ale především jako k výchovnému signálu pro ostatní žáky.

7.7 Slovní hodnocení

Hodnotíme slovy.

Neporovnáváme žáky mezi sebou.

Podporujeme sebehodnocení žáků.

Popisný jazyk hodnocení a sebehodnocení poskytne jasnou informaci.

Zpětnou vazbou podporujeme vnitřní motivaci.

Volíme slova srozumitelná dítěti i rodiči, volíme 2.os.č.j. a u oslovení užíváme nezdobný tvar jména a tvary zájm. Ty s velkým písmenem.

Hodnotíme vykonanou práci, ne osobu.

Hodnotíme věcně, bez výtek, nálepek i bez pochval.

Pracujeme s chybami, bereme je jako podnět k zastavení práce, zamyšlení a zopakování učiva.